

[Dorte Bennedsen]

Når jeg tager det op her, så er det også, fordi det forekommer mig at være i høj grad på kant med menneskerettighedskonventionen. Hvis vi giver mulighed for det, så er vi ikke i konflikt med menneskerettighedskonventionen, men hvis vi på forhånd siger: Der er overhovedet ingen mulighed, heller ikke efter en konkret ansøgning, så bekymrer det mig med forholdet til konventionen. Derfor vil jeg gerne sige til ministeren, at når vi nu alligevel i anden anledning skal have ministeren i samråd senere på dagen, så vil jeg gerne have lejlighed til at drøfte det svar, vi har fået af ministeren, med ham for at få en yderligere uddybning af det.

Til sidst blot én bemærkning mere. Asylbehandlingstiden indgik i forliget om udlændingeloven i juni måned, og ministeren søgte også i henhold til dette forlig om yderligere ressourcer til styrkelse af politi og direktorat og flygtningenævn osv. Så langt, så godt. Men antallet af asylansøgere er jo unægtelig steget siden, og hvis ministeren skal leve op til det løfte, han gav i udlændingeforliget om, at sagsbehandlingstiden skal være 8-9 måneder, så forekommer det os naturligt, at han søger at få styrket sit embedsværk i både 1. og 2. instans og hos politiet, således at vi fortsat kan have denne korte sagsbehandlingstid. Det er menneskeligt det eneste anstændige, og det er økonomisk det eneste fornuftige.

Justitsministeren (Engell):

Det er blot til fru Dorte Bennedsen, der rejste spørgsmålet om, hvad vi gør i forhold til dem, der måtte komme her til landet efter lovens ikrafttrædelse, og det vil sige dem, der kommer til Danmark som asylansøgere fra det tidligere Jugoslavien på et tidspunkt, hvor ordningen, som vi nu gennemfører, er trådt i kraft, men hvor de pågældende ikke vil være dækket af den. Dertil vil jeg sige, at jeg synes, det er rigtigt, som også fru Dorte Bennedsen var inde på, at vi nu i den kommende tid ser på, hvordan ordningen fungerer i praksis, og at vi i øvrigt nøje følger både udviklingen herhjemme og udviklingen i det tidligere Jugoslavien.

Jeg vil gerne give fru Dorte Bennedsen det tilsagn, at jeg vil være indstillet på f.eks. efter 4-5 måneder eller 3-5 måneder – afhængigt af hvordan udviklingen går i løbet af de kommende måneder – at gøre status og i den forbindelse overveje, om ordningen skal udvides

til også at kunne gælde for visse personer fra det tidligere Jugoslavien, som efter lovens ikrafttræden er indrejst og har søgt asyl i Danmark. Det tilsagn vil jeg gerne give.

Med hensyn til det spørgsmål, fru Dorte Bennedsen nævnte til sidst, nemlig om ressourcerne i Direktoratet for Udlændinge og Flygtningenævnet og også i politiet i forhold til den målsætning, vi satte os, da vi gennemførte ændringerne af udlændingeloven i sommer, er jeg mig den målsætning meget bevidst, at vi løbende følger sagsbehandlingstiden. Det er klart, der har været meget store problemer i forbindelse med det meget store indrejsetal fra Jugoslavien, men jeg er enig med fru Dorte Bennedsen i, at det kan blive nødvendigt med en styrkelse. Ligesom vi allerede har gennemført en styrkelse i alle tre led – der har jo rent faktisk været tale om en ikke uvæsentlig forøgelse også på medarbejdersiden i alle tre led – kan det blive nødvendigt i den kommende tid med yderligere styrkelser af de asylbehandlingende myndigheder, for at vi når frem til den målsætning, som vi satte os, da loven blev gennemført.

Så det er jeg enig i, og jeg følger også selv udviklingen meget nøje.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-12, ændringsforslag nr. 1, § 13, således ændret, ændringsforslag nr. 2, § 14, således ændret, ændringsforslag nr. 3 om indsættelse af en ny paragraf efter § 14 og §§ 15-19 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Forespørgsel nr. F 8:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren:

»Hvordan vil regeringen sikre, at en eventuel aftale om Danmarks forhold til Maastrichttraktaten med de øvrige EF-lande respekterer udfaldet af folkeafstemningen den 2. juni 1992, og at aftalen bliver udtryk for reelle indholdsmæssige ændringer i det grundlag, der blev forkastet den 2. juni 1992?«

Af Pia Kjærsgaard (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 29/10 92. Fremme af forespørgslen vedtaget 5/11 92).

Begrundelse

Pia Kjærsgaard (FP):

Selv om der er sket mange forskellige ting, siden et flertal af vælgerne sagde nej til EF-unionen den 2. juni, så er der efter Fremskridtspartiets mening ikke sket nok til at retfærdiggøre det papirs indhold, der flot kaldes »det nationale kompromis«, men som reelt er »det politiske kompromis« eller »det politiske gætteværk«.

Fremskridtspartiet savner fortsat en reel ændring i det grundlag, der nu er på bordet, for at det kan retfærdiggøre en eventuel ny folkeafstemning. Indholdet i det politiske kompromis er ikke en afgørende ændring, og Fremskridtspartiet finder på det foreliggende grundlag ikke grund til at sende dette magre resultat ud til en ny folkeafstemning.

Jeg mindes i hvert fald, at der fra regeringens side efter det danske nej tydeligt blev sagt, at der ikke ville komme en ny folkeafstemning, før grundlaget var fuldstændig anderledes. Det venter vi så stadig på sker.

Samtidig er det interessant at følge den iver, statsministeren og udenrigsministeren udfolder for at få en aftale på plads i den EF-union, som statsministeren og et flertal i Folketinget har erklæret for død. Det er egentlig ret interessant.

I dette EF-unionspuslespil er det også interessant at følge, hvad der er foregået i udlandet siden det danske nej. Det eksempel, der ligger nærmest det danske, er jo det franske, hvor befolkningen var delt næsten ligesom den danske, men med et lille beskedent ja som resultat. Hvorfor skal den franske befolkning mon ikke have en ny afstemning, så politikerne kunne prøve at omvende flere franskmænd? Det er jo ca. halvdelen af de franske vælgere, der lige-

som de danske ikke ønsker at komme ind i en EF-union, og samlet er der et pænt millionantal borgere, der indtil nu har sagt nej tak til en unionsomklamring. England kan tilsyneladende slet ikke finde ud af spørgsmålet, og mens man diskuterer og venter på Danmark, vokser modstanden også i England.

Kort sagt: Fremskridtspartiet mangler en grundlæggende ændring af det, man sagde nej til den 2. juni, og vi er faktisk ret forundrede over, at tre partier kunne nedfælde danskernes ønsker i det såkaldte nationale kompromis, endda uden at vi havde haft en bred folkelig og dybdegående debat om, hvorfor i alverden danskerne forkastede Maastrichtaftalen om en EF-union.

Nu er det altså regeringens og de øvrige jasi-gerpartiets opgave at give en begrundelse heroppefra, og det bliver især interessant at høre det nye jasi-gerparti SF forsvare den Union, som man advarede så kraftigt imod. Der er jo nogle, der har et standpunkt, til de tager et nyt, men heldigvis er der også et parti, der respekterer danskernes ønsker og holdninger, nemlig Fremskridtspartiet.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Schlüter):

Folkeafstemningen den 2. juni 1992 viste, at der er skepsis over for dele af de bestemmelser, som findes i traktaten om Den Europæiske Union, men samtidig synes jeg, man må fremhæve, at alle undersøgelser tyder på, at det store flertal af den danske befolkning fortsat ønsker at deltage i et snævert europæisk samarbejde. Det er også mit eget personlige indtryk.

Jeg tror, at meget få danskere ønsker, at Danmark skal isolere sig fra resten af Europa. Vi har brug for et forpligtende europæisk samarbejde, for det er det eneste, der kan skabe grundlaget for fred på det europæiske kontinent og for en økonomisk fremgang, hvor beskæftigelsen og miljøet sættes i højsædet. Hvis vi isolerer os fra Europa, vil det ikke føre til noget godt. Udenfor og alene gør ikke stærk i dagens Europa, og denne erkendelse har ført til, at syv af Folketingets otte partier går ind for det forhandlingsudspil, som er kommet til udtryk i dokumentet »Danmark i Europa«, der den 30. oktober 1992 blev overgivet de øvrige medlemmer af EF, og som vedrører Maastrichttraktaten.

[Statsministeren]

Maastrichttraktaten indtager en nøgleposition i det aktuelle europæiske samarbejde. De øvrige medlemmer af EF finder, at det nuværende samarbejde, som er beskrevet i Romtraktaten og Den Europæiske Fælles Akt fra 1986, bør videreføres og udbygges med Maastrichttraktaten. Det er naturligvis i sig selv en kendsgerning, som Danmark må forholde sig til, og det sker gennem de synspunkter, der er nedfældet i det nævnte forhandlingsudspil. Fremskridtspartiet har ikke ønsket at tilslutte sig dette udspil, hvilket man naturligvis må tage til efterretning, men samtidig beklage.

Forhandlingsudspillet indeholder en række tanker, som har fået stigende politisk vægt i den europæiske debat gennem de seneste måneder. Jeg kan f.eks. nævne, at der i alle medlemslandene nu er større politisk vilje til at arbejde aktivt for mere åbenhed, nærhed og demokrati i det europæiske samarbejde.

Jeg synes, at det danske forhandlingsudspil er et stærkt udtryk for, hvilken vægt de syv partier lægger på disse nye temaer i den europæiske debat. Det er disse temaer, vi med et populært udtryk kalder fælles gods, og mange af disse temaer – som Fremskridtspartiet vel egentlig også er interesseret i – kan nu blive virkelighed netop på grundlag af Maastrichttraktaten. Det gælder f.eks. nærhedsprincippet, og her må jeg gøre opmærksom på, at nærhedsprincippet ikke omtales i de eksisterende traktater, men er noget helt nyt. Det samme er tilfældet for tanken om en europæisk ombudsmand og et stærkere europæisk samarbejde om indvandring, asyl og visum.

Derfor kan det i og for sig undre, at Fremskridtspartiet har valgt at stå udenfor og i realiteten forfægter et synspunkt om et land alene i verden. Vi andre synes, at tiden er løbet fra dette standpunkt for mange år siden, og en tom demonstrationspolitik fører ikke til noget godt for Danmark i den situation, der er opstået.

Regeringen er af den overbevisning, at det er muligt at finde en løsning sammen med vore EF-partnere på basis af det danske forhandlingsudspil. Regeringen arbejder aktivt på at opnå de øvrige medlemslandes tilslutning til en forhandlingsløsning, som er baseret på vort eget udspil, men regeringen er helt på det rene med, at vi endnu ikke er fremme ved målet. Udenrigsministerens hidtidige drøftelser un-

der rundreisen har imidlertid givet grundlag for den overbevisning, at det er muligt at finde en løsning. Nærmere er det egentlig ikke muligt at komme sagen i øjeblikket, og i øvrigt har jeg den opfattelse, at det kunne være ødelæggende at gå alt for meget i dybden midt i en svær forhandlingsituation og dermed måske ødelægge nogle muligheder for den løsning, som det er i Danmarks interesse at nå frem til.

Forhandlingerne om Danmarks forhold til Maastrichttraktaten følges naturligvis også af gode grunde med den største interesse i vore nordiske broderlande. Jeg fik et meget klart indtryk heraf under de samtaler, jeg førte med mine kolleger under møderne i Århus i sidste uge. I alle de nordiske lande nærer man et ønske om, at der kan findes en forhandlingsløsning for Danmark og de øvrige 11 EF-lande på Edinburghmødet.

Regeringen mener altså, at det er ganske afgørende for Danmark at fremme udviklingen af det nordiske samarbejde, også i en bredere europæisk ramme. En aftale om Danmarks fortsatte deltagelse i EF-samarbejdet er et afgørende bidrag dertil, og dette er efter regeringens opfattelse et meget stærkt argument for, at vi nu sætter alle kræfter ind for at opnå en forhandlingsløsning i forbindelse med Edinburghmødet.

Forhandling

Pia Kjærsgaard (FP):

Den 2. juni sagde de danske vælgere nej til en EF-union, hvis eneste formål er at skabe et overnationalt og politisk system, som kan styre og regulere de fleste forhold inden for EF, og denne afvisning af Unionen, som den er beskrevet i Maastrichttraktaten, var jo faktisk startskuddet til en omfattende debat i de europæiske lande om det fremtidige europæiske samarbejde.

Det danske nej gav også det resultat, at politikere og medier blev opmærksomme på, at tiden på mange afgørende måder var løbet fra den traditionelle politiske virkemåde. De lovgivende forsamlinger i de enkelte lande kan ikke længere opføre sig som enevældige uden folkets entydige opbakning. Ikke mindst de kommunistiske staters sammenbrud var i meget høj grad baseret på folkets modvilje mod de herskende politiske forhold, og uden dog

[Pia Kjærsgaard]

på nogen måde at sammenligne de vestlige demokratier med de diktatoriske regimer i Østeuropa er det hævet over enhver tvivl, at den fremtidige politik i langt højere grad må basere sig på folkets reelle medindflydelse.

Den 1. januar 1993 træder det indre marked i kraft. Alle Fællesskabets lande har tilsluttet sig dette, og målet med det indre marked er jo at nedbryde handelsbarrierer og toldmure for at sikre bedre kommunikation mellem de europæiske lande, at sætte skub i den økonomiske fremgang og ikke mindst at fremme integrationen i Europa.

Målet for denne integration er dog langtfra det, som man prøver at gennemføre med alle politiske virkemidler i Unionen. Det indre markeds mål er, at de enkelte lande vil blive så tæt forbundne gennem samhandel, at det alt andet lige vil virke som et fælles indre og åbent marked. Formålet med dette åbne, indre marked er at udbygge de oprindelige idealer for EF's oprettelse om fri bevægelighed for arbejdskraft og kapital, nedbrydelse af toldgrænser mellem medlemslandene og fastsættelse af ens toldgrænser over for tredjelande.

Europas forskellige lande har gennem historien udviklet sig til selvstændige nationer med forskellige traditioner for at tilfredsstille de nationale behov og forudsætninger. Sideløbende hermed har de enkelte lande udviklet sig politisk i forskellige retninger, baseret på vidt forskellige traditioner. Englands politik er baseret på en menneskeopfattelse, der tænker på den enkelte, Italien har måttet lade politikken tilpasse sig de enkelte regioners forskellige udvikling, osv. osv. Europa har aldrig nogen sinde været og skal aldrig nogen sinde blive én stat.

Netop derfor vil en overnational stat, der ikke tilgodeser de enkelte landes specielle egenskaber, være en fjende, der kan og vil skabe interne konflikter i Europa. En stabil europæisk union vil ikke kunne eksistere, hvis den påtager sig alt for stor magt, og Maastrichttraktaten er jo en politisk konstruktion, der er opbygget på et grundlag af autoritet og magt, der aldrig er blevet godkendt af de europæiske vælgere.

Samtidig findes der ingen praktiske eksempler på, at en stor og magtfuld union vil kunne eksistere eller være til nogen fordel igennem længere tid. Tilhængerne af det frie marked

kan nu håbe på, at Jacques Delors' plan om at indføre en fælles europæisk regeringsmagt er faldet endegyldigt til jorden. Fremskridtspartiet har som mål at gennemføre det indre marked med de frihandelsidealene, der lå i tanken fra starten, og mulighederne for at skabe reel frihandel i det indre marked er jo ganske betydelige.

Men nu er der altså kommet et lille stykke papir med en række ligegyldigheder, hvor det er lykkedes for SF at placere sig midt i dansk politiks rampelys, og det er selvfølgelig rart, så længe det varer. I dette såkaldte nationale kompromis, der mere minder om et nationalt forræderi mod folkeafstemningen den 2. juni, er det lykkedes for Socialdemokratiet at få købt Socialistisk Folkeparti med nogle små præciseringer af nogle forhold, der i alt væsentligt allerede fremgik af Maastrichtaftalen.

Naturligvis er vi da glade for i Fremskridtspartiet, at det nu bliver præciseret, at Danmark ikke skal være med i et militært samarbejde, at Danmark ikke skal være med i et fast politisamarbejde, at Danmark ikke skal tilslutte sig unionsborgerskabet, og at Danmark ikke skal tilslutte sig ØMU's tredje fase. Men disse få hensigtserklæringer fra det nationale kompromis' faddere er imidlertid ikke af afgørende karakter, og derfor er det heller ikke særlig overraskende, at regeringen med statsministeren i spidsen straks affandt sig med forliget. Regeringen har jo netop hele tiden sagt, at forsvarssamarbejdet og ØMU's tredje fase slet ikke blev berørt af afstemningen den 2. juni. De sidste to års undtagelser er i bedste fald uden betydning, unionsborgerskabet vil i videst muligt omfang stadig blive gennemført for EF-borgere, der bosætter sig i Danmark. Men det nationale kompromis fratager danskerne de samme rettigheder i udlandet, og det er da noget mærkeligt noget. Og det politimæssige samarbejde fortsætter da naturligvis som hidtil, blot ikke i et egentligt europoliti.

Folketingets flertal har indgået et forlig med et tyndt indhold, der mildt sagt kan betegnes som intetsigende, og det kalder man et nationalt kompromis. I virkeligheden er der jo tale om, at Folketingets flertal har indgået en aftale, som Folketingets flertal så tit gør, men netop i spørgsmålet om en europæisk union har det jo vist sig, at Folketingets flertal ikke repræsenterer flertallet af befolkningen. Endelig

[Pia Kjærsgaard]

fik vi en folkeafstemning om et stort og væsentligt spørgsmål, hvor befolkningen altså mente noget helt andet end det, politikerne troede. Hvordan kan man så tale om et nationalt kompromis? Det er jo helt uforståeligt, der er snarere tale om en national tragedie.

De værste punkter i EF-unionen er jo stadig med i det nationale kompromis. Samhørighedsfonden og den sociale dimension betyder, at forholdene for de danske lønmodtagere bliver væsentligt forringet. De socialistiske strukturer og Samhørighedsfonden, som det nationale kompromis ikke rører ved, betyder, at man tager fra de rige lande i Nordeuropa og giver til de fattige lande i Syd. Hvor vil man få pengene fra? Hvis danskerne skal betale til samhørigheden i EF, bliver man enten nødt til at hæve skatterne eller også – og det er måske endnu mere sandsynligt – forringe vilkårene for danskerne.

Den mest oplagte måde at skaffe pengene til fondene på er at foretage offentlige besparelser, typisk at skære ned på overførselsindkomsterne og derved forringe det sociale sikkerhedsnet for danske statsborgere. Men det kan vel ikke være meningen, at danskerne skal bøde i form af manglende bistandshjælp, lavere pension og dårligere offentlig service, fordi der skal overføres penge til Sydeuropa.

Selve Maastrichttraktaten og dermed EF-unionen i sig selv er heller ikke helt tydeligt defineret. Der er utrolig mange muligheder for fortolkninger og dermed mange muligheder for at forklare, hvordan Unionen vil blive. Én ting er, hvad teksten i Maastrichttraktaten konkret siger og beskriver, noget ganske andet er, hvordan virkeligheden vil vise sig at blive.

Jeg tror, at den danske befolkning endnu en gang vil vise sig at være situationen mere voksen end flertallet i Folketinget og stemme nej til det nationale forræderi.

Jeg skal slutte af med på Fremskridtspartiets vegne at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget på ny konstaterer, at et flertal af vælgerne forkastede traktaten om Den Europæiske Union ved folkeafstemningen den 2. juni 1992, bekræfter Folketinget indholdet af sin dagsorden af 18. juni 1992 og pålægger regeringen fortsat at forhandle Danmarks fortsatte deltagelse i det europæiske

samarbejde i fuld respekt for afstemningsresultatet og i tæt kontakt med alle Folketingets partier.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 12).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Ivar Nørgaard (S):

For tiden rejser regeringsrepræsentanter, navnlig udenrigsministeren, rundt i Europa for at fremlægge de danske synspunkter. Socialdemokratiets formand er også på rundrejse, Markedsudvalget har været på rejse og har for ganske nylig været sammen med repræsentanter for alle de øvrige EF-medlemslandes parlamenter, nemlig medlemmer af de udvalg, der beskæftiger sig med EF-spørgsmål.

Formålet med denne aktivitet er at forklare, hvad der ligger bag det danske forslag, som syv af Folketingets partier står bag. Det er ikke nogen let opgave, fordi de øvrige landes politiske repræsentanter opfatter vore ønsker som noget meget revolutionerende, der vil stoppe det, de ønsker at gennemføre. De er skeptiske af præcis de modsatte grunde, som fru Pia Kjærsgaard har givet udtryk for, og som Fremskridtspartiet lægger til grund for sin bedømmelse. Man mener nemlig, at de danske forslag er så vidtgående, at det vil umuliggøre en videreudvikling af samarbejdet i den retning, man ønsker.

Fru Pia Kjærsgaard har i dag fremhævet, at der slet ikke er nogen forskel på det, vi foreslår, og indholdet af Maastrichttraktaten. Hvis det var tilfældet, ville det jo være en let sag at få de øvrige lande til at forstå, hvad vi ønsker, men det er det ingeniørlunde, og det er netop, fordi der selvfølgelig er en forskel.

Statsministeren nævnte, at forhandlingsudspillet indeholder en række tanker, som har fået stigende politisk vægt i den europæiske debat i de seneste måneder. Det er det, man betegner som fællesgodset, bl.a. tanken om, at man nu bør indføre mere åbenhed, større nærhed og mere demokrati i det europæiske samarbejde. Det er selvfølgelig noget, som alle kan være enige om – givetvis også Fremskridtspar-

[Ivar Nørgaard]

tiet – det er noget, som det nuværende formandskab arbejder med, og som det danske formandskab i høj grad kommer til at arbejde med efter den 1. januar 1993. Det skyldes bl.a., at en masse af disse ting er procedurer, som man selv kan vedtage i sine egne fora, således at f.eks. ministerrådene og Det Europæiske Råd kan anlægge nogle andre forretningsmetoder end hidtil, hvis formandskabet kan få overtalt medlemmerne til det, og det bliver selvfølgelig en af den danske regerings opgaver i det halve år, hvor Danmark har formandskabet.

Englænderne er allerede i gang med dette arbejde, når det drejer sig om nærhedsprincippet, men vi skal i særlig grad tage os af åbenhedsprincippet, og her kan vi praktisere en anden metode, end de øvrige lande bruger. Vi ved jo, at der er tradition her i Danmark for betydelig mere åbenhed i vores måde at administrere politik på, end tilfældet er i andre lande.

Men ud over de ting, statsministeren nævnte, indeholder det såkaldte nationale kompromis eller forlig jo også helt konkrete punkter, hvor vi ønsker særordninger for Danmark, og det er bestemt ikke korrekt, som fru Pia Kjærsgaard hævder, at det er det samme, som allerede står i Maastrichttraktaten.

Hvis vi tager punkterne ét for ét, vil man kunne se, at der naturligvis er forskel. Når det drejer sig om spørgsmålet om forsvarssamarbejde, indeholder Maastrichttraktaten en hensigtserklæring om, at det udenrigs- og sikkerhedspolitiske arbejde skal videreudvikles i en forsvarsdimension, og at man skal tage stilling til den konkrete udmøntning af denne forsvarsdimension i 1996. Vi siger nu, at vi ikke vil deltage i denne forsvarsdimension, vi vil ikke være medlem af Vestunionen, og vi tager stilling til denne sag her og nu. Det er noget helt nyt. Hvis vi havde sagt ja til Maastrichttraktaten, skulle vi have taget stilling til spørgsmålet i 1996 og afgøre, om vi ville det ene eller det andet, og det var rent faktisk det eneste, der stod om den sag i Maastrichttraktaten.

Med hensyn til den tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union er det sådan, at ifølge den nuværende Maastrichttraktat og den protokol, vi har fået, kunne vi sige i 1996, at vi finder ikke, at betingelserne er til stede for

at gå ind i den tredje fase. Det, der sker nu, er, at Danmark allerede nu siger definitivt nej til at gå ind i den tredje fase. Efter Maastrichttraktaten kunne vi jo også have sagt ja, hvis vi ville ind i den, men det siger vi altså nej til nu.

I spørgsmålet om unionsborgerskabet siger vi, at vi ikke ønsker at anvende dette begreb. Det engelske ord citizenship, som er nævnt i traktaten, oversættes til dansk som statsborgerskab, og derfor opfatter folk ordet som unionsstatsborgerskab, altså noget, der træder i stedet for et nationalt statsborgerskab. Vi har villet præcisere, at det ønsker vi ikke, også fordi det understreger det, vi ønsker at få fjernet gennem vores tilslutning til Maastrichttraktaten, nemlig det føderale eller unionsagtige i hele aftalen.

Endelig er det helt centralt, at vi nu fastslår og fastholder, at for Danmarks vedkommende vil det politimæssige og retlige samarbejde hverken nu eller i fremtiden komme til at foregå som et kommunitært samarbejde, som Kommissionen skal deltage i. Det skal forme sig som et samarbejde mellem selvstændige regeringer, det er vi i høj grad tilhængere af.

Jeg mener altså, at Fremskridtspartiets vurdering af denne traktat er ganske forfejlet, og det må da også give stof til eftertanke hos Fremskridtspartiet, at det er præcis de modsatte synspunkter, som gør sig gældende, når andre landes regeringer og parlamenter har lidt vanskeligt ved at acceptere, at vi får en særordning. Personlig tror jeg, det ender med, at vi får en særordning, fordi de andre lande ikke ønsker at holde Danmark ude fra EF-samarbejdet, når de er klar over, at der er så stor tilslutning i Danmark til det almindelige EF-samarbejde. Og det forstår jeg også at Fremskridtspartiet er tilhænger af.

Jeg skal slutte af med på vegne af samtlige Folketingets partier minus Fremskridtspartiet at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget fastslår, at dokumentet »Danmark i Europa« – det nationale kompromis – er grundlaget for forhandlingerne i EF om en aftale mellem Danmark og de øvrige EF-lande.

En sådan aftale respekterer udfaldet af folkeafstemningen og er udtryk for reelle indholdsmæssige ændringer i forhold til det

[Ivar Nørgaard]

grundlag, der blev forkastet ved folkeafstemningen den 2. juni i år.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 13).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette forslag indgår ligeledes i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Hr. Ivar Nørgaard nævnte selv – det lod jeg nemlig med vilje være med – at Socialdemokratiets formand er på rundrejse i Europa, og derfor har jeg allerførst et spørgsmål til hr. Ivar Nørgaard.

Jeg ved ikke, om hr. Ivar Nørgaard kan huske, at da folkeafstemningen var overstået den 2. juni, foreslog Fremskridtspartiet faktisk, at udenrigsministeren fik, vi kaldte det en bisidder – man kunne også have kaldt det en flertalsrepræsentant – med rundt i Europa, så den side, der trods alt havde sagt nej ved folkeafstemningen den 2. juni, også kunne komme til orde. Da fik vi at vide, at det kunne vi ikke, for det var grundlovsstridigt, det var den til enhver tid siddende regering, som skulle fremføre Danmarks synspunkter i udlandet.

Men her har hr. Ivar Nørgaard altså også ændret holdning, og jeg vil godt bede hr. Ivar Nørgaard om en forklaring. Mener hr. Ivar Nørgaard ikke længere det, hr. Ivar Nørgaard mente lige efter den 2. juni, nemlig at det rent faktisk er i strid med Danmarks forfatning?

Så skal jeg kun sige til hr. Ivar Nørgaard, at de præciseringer, som hr. Ivar Nørgaard nævnte, nævnte jeg jo selv i min ordførertale, altså med hensyn til forsvaret og ØMU'ens tredje fase.

Men jeg forstod ikke det sidste om unionsborgerskabet. Jeg er godt klar over, at ordet er oversat fra engelsk, og jeg ved også godt, at det gav en hel del problemer at få det oversat inden den 2. juni, så det var nemmere at sluge for den danske befolkning. Netop fordi »unionsstatsborgerskab« lød rigtig dårligt, valgte man at kalde det »unionsborgerskab«, men nu har man altså også fundet ud af, at det lyder utrolig dårligt.

Jeg vil godt spørge hr. Ivar Nørgaard, om det bare er ordet, man nu fjerner, eller hvad? Jeg har så svært ved at finde ud af, hvad det egentlig betyder, at man fjerner unionsborgerskabet fra traktaten. Er det udelukkende ordet, der lyder dårligt? Hvis det er andet, vil jeg gerne have en nærmere præcisering af det.

Vi er helt enige i de andre ting, som jeg også selv nævnte det var godt at præcisere, men hr. Ivar Nørgaard må også kunne huske, at når jeg, som jeg tit gjorde inden 2. juni, sagde, at det også indebar et fælles militær og en fælles mønt, fik jeg at vide – og det gjorde vi, der anbefalede et nej – at det slet, slet ikke var det, vi stemte om. Det var overhovedet ikke det, vi skulle tage stilling til, for det var noget, der lå ude i fremtiden. Jeg synes, at hr. Ivar Nørgaard nu taler med to tunger.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg kan ikke nære mig for at stille hr. Ivar Nørgaard det spørgsmål, om han i virkeligheden er blevet forundret over, at det er vanskeligt at forsvare det såkaldte nationale kompromis.

Jeg har også været med på nogle af de ture, hvor hr. Ivar Nørgaard har prøvet at forklare, at Danmark allerede nu i stedet for i 1996 ville sige fra over for forsvarsdelen, ØMU'ens tredje fase og et politisamarbejde, på trods af at hr. Ivar Nørgaard lige så godt som jeg ved, at der skulle være enstemmighed om det, hvorfor vi til hver en tid kunne sige, at det ikke kunne blive til noget. Det er altså den slags ting, hr. Ivar Nørgaard mener er det fantastiske i den danske særordning om et nationalt kompromis uden at tænke på, om det var det, som befolkningen sagde nej til. Jeg mener, at der blev sagt nej til unionstanken, og den rører det nationale kompromis overhovedet ikke ved. Det nytter ikke noget at tro, at befolkningen svarede nu frem for i 1996 – altså 4 år før – og at det var begrundelsen for det danske nej til Unionen. Jeg tror ikke, at noget menneske overhovedet drømte om at flytte en stemme af den grund, nej, det var unionstanken bag, det, at vi skal være én nation i Vesteuropa samt forøgelsen af skatterne, og det er der ikke en lyd om i det nationale kompromis; derfor duer det ikke.

(Kort bemærkning).

Ivar Nørgaard (S):

Det forslag, som Fremskridtspartiet i sin tid fremsatte om, at ministrene skulle have en støttepædagog, eller hvilket begreb man nu bruger, når de skulle ud at rejse, afviste vi naturligvis, fordi det er regeringen, der fører forhandlinger med andre regeringer. Det er også det, udenrigsministeren gør i øjeblikket, og som statsministeren også gør, når han taler med bl.a. formanden for den engelske regering, premierministeren, men Socialdemokratiets formand taler med formændene for de socialdemokratiske partier i de andre lande – nogle af dem er også statsministre – og derfor kan han tale med dem som partifælle og ikke som bisidder eller støttepædagog for de danske ministre. Det er da en ganske fornuftig og naturlig arbejdsdeling, at regeringen taler på regeringens vegne med de andre regeringer, at vi taler med vores partifæller i de andre lande, og at Folketingets Markedsudvalg taler med repræsentanter for de andre parlamenters udvalg, der beskæftiger sig med markedsanliggender.

Hverken fru Pia Kjærsgaard eller fru Annette Just kan forstå, hvorfor vi har noget imod unionsborgerskabet og vil have det begreb væk, men de siger begge, at det, det drejer sig om, netop er, at man viser, at væsentlige dele af unionsmålsætningen ikke, som hele ideen med Maastrichttraktaten er, skal gennemføres i Danmark. Derfor ønsker vi heller ikke at bruge begrebet unionsborgerskab, men derudover er der altså fire konkrete punkter, som vi ikke vil med i. Jeg synes, at det klart burde kunne erkendes af Fremskridtspartiet, at det jo netop er, fordi vi heller ikke tilslutter os væsentlige dele af unionsmålsætningen.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg skal tilstå, at jeg ikke var forberedt på, at jeg skulle starte denne debat med at sige, at jeg var enig i noget, fru Annette Just havde sagt, men det var jeg i hendes grundlæggende tolkning af, hvad danskerne sagde nej til den 2. juni. Fru Annette Just beskrev, at det var til unionstanken og til tanken om, at EF skulle udvikle sig til Europas forenede stater. Det er fuldstændig rigtigt, at det var det, danskerne sagde nej til, og det er lige så rigtigt, at det står i det nationale kompromis. Jeg kan citere de første fire linjer, som man vel kan forvente at

Fremskridtspartiet har læst: »Det danske nej til EF-unionen den 2. juni 1992 var udtryk for, at et flertal af danskere ikke ønsker Europas forenede stater. Det var derimod ikke et nej til EF-medlemskab eller til europæisk samarbejde.« Dertil kommer, at det nationale kompromis punkt for punkt siger nej til dette omfattende unionsbegreb, der vil føre til EF's forenede stater. Det er præcis det, der er indholdet, og derfor respekterer det nationale kompromis nej'et den 2. juni, og derfor bliver jeg dybt forvirret, når jeg hører fru Pia Kjærsgaard.

Fru Pia Kjærsgaard sagde til hr. Ivar Nørgaard, at der før den 2. juni blev talt om, at vi ikke skulle stemme om forsvaret og ØMU, men jeg vil spørge fru Pia Kjærsgaard, om vore to partier ikke var enige om, at det var det, vi skulle stemme om. Hvis vi er enige om, at det var det, vælgerne sagde nej til, hvorfor er vi så ikke i dag enige om at sige nej til det?

Jeg synes ikke, at tiden er til at falde over partier som Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, som på deres kongresser og landsmøder efter den 2. juni tog afstemningsresultatet til efterretning og kom med udtalelser, der udstikker en ny EF-politik for de to partier; det synes jeg da de skal have ros for, for det er da derfor, det har kunnet lade sig gøre at lave dette nationale kompromis, som fuldt ud respekterer nej'et.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Min første reaktion på fru Pia Kjærsgaards tale var, at den ikke gav mig anledning til at tage ordet. Jeg synes, den var fuld af urimeligheder, og den mindede mig om et udsagn, jeg hørte for nylig, der lød således: »Nonsens er et grundstof, der ikke lader sig opløse i sine bestanddele.«

Det er meget svært at få rigtig fat i det, som fru Pia Kjærsgaard siger, for fru Pia Kjærsgaard siger på den ene side, at det er fuldstændig ligegyldigt, hvad der står her, samtidig med at fru Pia Kjærsgaard i øvrigt er enig i meget af det, som står i det nationale kompromis. Hvis hun er i tvivl om det, skal hun læse det papir, som Fremskridtspartiets folketingsgruppe har overladt Markedsudvalget. Men det er også en urimelig fremstilling, fordi vi, som også følger de øvrige EF-landes reaktioner på det danske

[Niels Helveg Petersen]

udspil, dybtliggende ved, at det er problematisk at få de andre til at acceptere den danske tankegang, og det er jo netop, fordi den ikke er lige gyldig og det ikke er ligegyldigt, om de danske ønsker og krav imødekommes.

Sådan fremstillede fru Pia Kjærsgaard det, men hele den forhandlingssituation, som Danmark står i, er et stort dementi af fru Pia Kjærsgaards påstand.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Man kan da vælge mange indfaldsvinkler til denne debat, og hr. Niels Helveg Petersen har valgt sin, som jeg nu nok må sige har overrasket mig temmelig meget, fordi hr. Niels Helveg Petersen har gjort meget ud af at stå som fortalere i Folketinget for en ny forfatning og som den, der forsvarede grundloven og de moralske principper i det hele taget.

I samme forbindelse vil jeg godt sige til hr. Gade, at man da ikke, som partierne gør, kan tillade sig at prøve at finde ud af, hvad den danske befolkning har sagt nej til. Man kan da ikke tillade sig at sige, at det nok er det eller det, de har sagt nej til. Vælgerne sagde den 2. juni 1992 nej til unionstanken i Traktaten!

Det, der foregår, vil faktisk være en skandale ved enhver folkeafstemning i Danmark, nemlig at man prøver at finde ud af, hvilke af de dele vi har lagt ud til folkeafstemning, som vælgerne ville have, og hvilke de ikke ville have. Man gør præcis det, som mange partier sagde efter 2. juni at man i hvert fald ikke skulle gøre, nemlig begynde at botanisere; det var sådan et udmærket udtryk. Man begynder at pille ud og sige, at det er nok dét, som vælgerne har sagt nej til. Der var kun to rubrikker på stemmesedlen, en til at sætte kryds i, hvis man stemte ja til Traktaten, og en til at sætte kryds i, hvis man stemte nej, og flertallet stemte nej. Jeg synes altså godt, at man kunne holde sig lidt mere til det rent forfatningsmæssige og ikke provokere den danske befolkning groft ved at sige: »I stemte ikke, som vi politikere i Folketinget ønskede, så nu må I stemme om igen.«

Hvor mange gange har man tænkt sig der skal stemmes? Hvad med den franske befolkning, som også var delt nogenlunde lige over? Det blev et lille ja, hvor det i Danmark blev et lille nej, men skal de franske nejsigere da ikke

have gennemført nogle ting? Der var jo mange nejsigere i Frankrig, da Frankrig har en meget større befolkning end Danmark. Jeg synes, at det er så betænkeligt for det folkestyre, som politikerne så ofte taler om man skal forsvare. Man nedgør den danske befolkning ved allerede nu at sige, at den skal stemme om noget, som den faktisk har taget stilling til én gang.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg mener ikke, der kan rejses nogen tvivl om, at det såkaldte nationale kompromis fra SF's side er et lidt for tidligt januarudsalg af unionstanken.

Jeg ved godt, at SF og Fremskridtspartiet var rørende enige om, at det var unionstanken, det var galt med i Maastrichttraktaten, men SF har solgt ud af sine egne ideer ved at gå med til dette nationale kompromis, som SF i hvert fald ifølge avisreferaterne selv har været med til at lave. Der er ikke i det nationale kompromis rørt ved selve tanken bag Unionen, og det er derfor, at Fremskridtspartiet i den grad har været imod og har tigget og bedt om, at der kunne laves nogle fornuftige ændringer i det, så vi kunne have fået en ordentlig løsning og blive fri for disse ballader i folketingssalen.

Unionsborgerskabet er et pragtfuldt eksempel. Alle er enige om, at unionsborgerskabet springer direkte i øjnene, men hvordan løser det nationale kompromis det? Det siger, at det nok er selve ordet, vi ikke kan lide, men at vi godt vil være med til alt det, der står; det har Folketingets flertal i øvrigt også besluttet for lang tid siden. Men er der noget punkt i det nationale kompromis, hvoraf det fremgår, at det, der er farligt i unionsborgerskabet, er de muligheder, der ligger for at gå videre? Det har jeg ikke hørt om.

Det ville måske være på tide, at både Socialdemokratiet og SF kom med en ordentlig forklaring på, hvordan man vil forhindre, at f.eks. det spanske parlament og den spanske regering kommer igennem med deres grundlæggende ideer om, hvordan man skal bruge unionsborgerskabet. Det har vi ikke hørt en lyd om, heller ikke når vi har været ude og tale med de andre parlamentarikere.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Nu bliver det jo ikke rigtigt, fordi fru Pia Kjærsgaard mange gange siger, at man næste gang skal stemme om noget, man allerede har stemt om. Ideen i det nationale kompromis er selvfølgelig ikke, at man skal stemme en gang til om det, man har stemt om; der er tale om reelle indholdsmæssige ændringer.

Jeg synes, det var lidt morsomt at høre fru Pia Kjærsgaard sige, at et politisk parti ikke kan tillade sig at gå ind i den situation, der opstod efter den 2. juni. For SF er det klart, for vi fortalte nemlig vælgerne, hvad vi ville efter 2. juni, og vi er i den for et parti utrolig heldige situation, at vi har gjort lige præcis det, vi sagde til vælgerne inden den 2. juni. SF er faktisk lidt stolt over, at det er kommet dertil, at der er indgået et nationalt kompromis, der indeholder de ord, de begreber og den tankegang, vi fortalte vælgerne om før den 2. juni.

Så kunne fru Pia Kjærsgaard sige, at sådan var Fremskridtspartiet ikke, det sagde ingenting før den 2. juni. Det er rigtigt, men Fremskridtspartiet har sagt meget efter den 2. juni om, hvordan vi skal håndtere situationen. Jeg står her med tre sider papir, som Fremskridtspartiet har afleveret til Markedsudvalget, som efter min opfattelse ikke er nær så vidtgående med hensyn til, hvad Danmark skal gøre.

Lad mig tage unionsborgerskabet som et eksempel: Hvor vi andre siger, at Danmark skal sige nej til begrebet unionsborgerskab, skriver Fremskridtspartiet i papiret til Markedsudvalget: »Unionsborgerskabet skal udtrykkeligt specificeres.« Specificeres, dvs. det skal altså præciseres, hvad det gælder.

Grundtanken i det nationale kompromis er, at unionsborgerskabet ikke skal kunne udvides til en hel masse andre ting, og det er derfor, vi siger nej til begrebet.

(Kort bemærkning).

Ivar Nørgaard (S):

Fru Annette Just har deltaget i møder med de andre landes parlamenter om denne sag, og det er utroligt, at det har kunnet forbigå fru Annette Justs opmærksomhed, at lige netop vores ønske om at slette unionsbegrebet i unionsborgerskabet er det, der får alle de andre til at rejse børster. Jeg opfatter det sådan, at den allervæsentligste anstødssten for, at de kan godtage vores nationale kompromis, er, at

vi vil have fjernet begrebet union i unionsborgerskabet.

Jeg kan vist godt røbe, at fru Annette Just selv på et af de møder fik lejlighed til at præcisere Fremskridtspartiets måde at formulere det samme på, og hun fik at vide, at det selvfølgelig var det samme, som vi ønskede, men udtrykt, så det blev endnu mere umuligt for de andre at godtage, fordi man ikke kunne lave en ordning, hvor man sagde, hvad man aldrig ville. Derimod er der en lille chance for, at de kan acceptere, at vi oversætter ordet unionsborgerskab med gensidige valgrettigheder og valgbarhedsordninger, og det er, hvad det hele indtil nu går ud på. Det betyder selvfølgelig også, at vi så ikke har sagt ja til noget som helst om en videreudvikling af begrebet, og det helt afgørende er jo, at vi siger nej til det, men det bør ikke forbigå fru Annette Justs opmærksomhed, at det netop er unionsbegrebet i unionsborgerskabet, som får navnlig spanierne, men også mange af de andre lande til at stille sig meget skeptiske over for hele vores forslag.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Når man hører fru Annette Just og fru Pia Kjærsgaard, må man huske på det gamle mundheld, at jo højere folk taler, jo dårligere er argumenterne, men jeg må indrømme, at jeg måtte have tre hoveder at holde mig til, da jeg hørte fru Pia Kjærsgaards og fru Annette Justs taler.

Fru Annette Just sagde på sin blide facon, at det var Europas forenede stater, vi sagde nej til. Jeg er ligesom hr. Gade helt enig, men vi er netop uden for alle de elementer, der fører frem til Europas forenede stater, hvilket vi – for øvrigt i fællesskab – lagde meget vægt på før folkeafstemningen. Jeg var til adskillige møder med fremskridtsfolk før folkeafstemningen, og det var præcis de punkter, vi lagde vægt på i argumentationen: den fælles mønt, politisamarbejdet, forsvarsdimensionen, det retlige samarbejde, unionsborgerskabet osv. Jeg vil spørge fru Annette Just, der så kan svare på sin blide facon: Hvad er der tilbage, som fører frem til Europas forenede stater? Det kunne være interessant at få det at vide.

Endelig til sidst i forlængelse af noget, hr. Gade sagde. Jeg kan huske, at omkring Fremskridtspartiets landsmøde og den franske fol-

[Holger K. Nielsen]

keafstemning var fru Annette Just til et møde hos Det Fri Aktuelt med bl.a. Drude Dahlerup og fru Ritt Bjerregaard, og der var ikke grænser for, hvad fru Annette Just dengang ville være med til. Det var jo bare et spørgsmål om subsidiariteten; hvis man kunne få gennemført det tyske papir om en præcisering af subsidiariteten, var fru Annette Just næsten tilfreds. Så var der kun 10 pct., der skilte fru Annette Just fra at indgå en aftale med regeringen, og de 10 pct. var vist noget med, at man skulle have en bedre kontrol med støtten til de sydlige lande. Dengang var der sandelig ikke langt imellem fru Annette Just og regeringen.

Hvad er der sket i mellemtiden? Der er sket det, at Fremskridtspartiet ikke var med i disse forhandlinger, og alle ved, at det drejer sig om ren og skær populisme og opportunisme. Fremskridtspartiet har hele tiden været ude på at fiske nogle stemmer, og derfor kører man denne aggressive debat frem i dag, der ikke har nogen som helst relevans til, hvad Fremskridtspartiet sagde før 2. juni. Som hr. Gade sagde, har vi intet at skamme os over. Dette er, hvad vi sagde før 2. juni, og derfor er vi godt tilfredse med det nationale kompromis.

Formanden:

Det var halvanden kort bemærkning. (*Munterhed*). Fru Annette Just for en kort bemærkning, som er indtil 2 minutter.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er så glad for, at hr. Ivar Nørgaard gik op efter hr. Gade, for han svarede rent faktisk på halvdelen af hr. Gades spørgsmål.

Hr. Gade spurgte, hvori forskellen egentlig lå mellem Fremskridtspartiets formulering af unionsborgerskabsproblematikken og det nationale kompromis', hvorpå hr. Ivar Nørgaard gik op og læste den store forskel op. Hr. Gade læste kun: »Unionsborgerskabet skal udtrykkeligt specificeres« – så er der kun komma – hvorefter der står: »således at der ikke kan rejses tvivl om, hvad og hvor langt det gælder.« Det blev, sagde hr. Ivar Nørgaard helt korrekt, i udlandet netop udlagt, som om det kun var dette mærkelige lille parti, Fremskridtspartiet, der i dag repræsenterer flertallet i befolkningen. Modsætningen ligger i, at vi vil have præciseret, hvor langt man må gå, således at de

sydlige lande ikke får lov at køre videre med deres ideer om, hvor langt unionsborgerskabet kan gå. Det står ikke i det nationale kompromis, og lige nu diskuterer vi kun unionsborgerskabet, men der kommer meget mere, kan jeg da heldigvis glæde tilhørerne med.

Hr. Holger K. Nielsen spurgte mig, hvad der var tilbage. Fremskridtspartiet har hele tiden sagt, at vi går imod forsvarssamarbejdet, imod ØMU'ens tredje fase osv., og det har vi i øvrigt også lige fra starten sagt til SF, så der kan vi hurtigt blive enige, men problemet ligger i unionstanken. Jeg har i øvrigt på møde efter møde tilladt mig at bruge et ord, som i Fremskridtspartiet er et fyord, nemlig subsidiaritet. Jeg har fået forbud mod at bruge det, for det skal hedde nærhedsprincip – uha – men jeg må komme op og fortælle lidt mere om nærhedsprincippet, og hvad det var, der skilte os, da vi var til møde på Det Fri Aktuelt.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil bare sige til SF, at det jo ikke var SF, der blev stemt på den 2. juni. Det var heller ikke på Fremskridtspartiet eller Socialdemokratiet, men det var en folkeafstemning, hvor de danske vælgere tog stilling til en sag.

Jeg har mange gange lagt mærke til, at SF har sagt, at det var præcis noget, som SF havde sagt inden folkeafstemningen, men det var ikke det, vælgerne stemte om; de stemte ja eller nej til Traktaten. Så vil jeg i hvert fald have lov til at frabede mig, at hr. Gade eller hr. Holger K. Nielsen begynder at fortælle, hvad fremskridtsvælgere tænker; det tror jeg faktisk at jeg er bedre til at definere end både hr. Holger K. Nielsen og hr. Gade.

Det med stemmefiskeri vil jeg også godt tage afstand fra, for det er ikke Fremskridtspartiets holdning, at det skal have noget med stemmefiskeri at gøre. SF ved udmærket, at Fremskridtspartiet er ivrig tilhænger af folkeafstemninger, hvor de danske vælgere også kan få lejlighed til eventuelt at stemme anderledes, end deres partier anbefaler, og det har ikke og bør ikke have noget med partierne at gøre. Vi havde en folkeafstemning, hvor vi bad folk om at tage stilling til en sag – Unionstraktaten – og befolkningen sagde nej. Den sagde ikke nej til de forskellige ting, som SF fremhæver, og som Socialdemokratiet fik lov at foreslå på sin kon-

[Pia Kjærsgaard]

gres, hvilket regeringen vel hele tiden har syntes var ualmindelig fint, fordi vi så fik hele Unionen listet ind ad bagvejen – ad en katteløse, som det så smukt er blevet udtrykt.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Men alligevel synes jeg da, at fru Pia Kjærsgaard skylder at fortælle Folketinget, hvad det så var, der gjorde, at Fremskridtspartiet på sit landsmøde var så tæt på at ville anbefale at indgå en aftale, som man næsten kunne komme. Ville det ikke også have været en form for botanisering, at man indgik en aftale? Jeg kunne forstå, det var det med subsidiariteten, der var det afgørende for Fremskridtspartiet, men ærlig talt, den dér kovending i forhold til landsmødet synes jeg er meget svær at forstå.

Så sagde fru Annette Just, at det var unions tanken. Javel, men mit spørgsmål gik på, hvad der var tilbage af unionstanken, når man tager fælles mønt, forsvarsdimensionen, det politimæssige samarbejde, det retlige samarbejde og unionsborgerskabet ud. Kunne jeg ikke godt få et svar på, hvad der så er tilbage af unionstanken? Jeg håber, at vi er enige om, at unionstanken er udvikling hen imod Europas forenede stater, men når vi har taget alt det ud, har jeg ærlig talt svært ved at se, at der er meget tilbage af det, man kan kalde en udvikling hen imod Europas forenede stater, og det var derfor, at vi før folkeafstemningen lagde vægt på disse ting. Vi havde læst traktaten – og det var vigtigt at have gjort, ikke sandt? – og derfor kunne vi se, at det var disse punkter, som man i særlig grad skulle lægge vægt på. En række meningsmålinger har også vist, at det var meget godt ramt i forhold til, hvad det var vælgerne ville, men okay, det er da et problem, at man tager nogle ting ud, som vi gjorde før folkeafstemningen, og det var netop de punkter, som især fører frem til Europas forenede stater; derfor er det vigtigt og afgørende for os, at vi kommer til at stå uden for disse områder.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Holger K. Nielsen for, at jeg fik en chance for at slutte min sætning.

Der er væsensforskel på, hvad SF og Fremskridtspartiet brugte som begrundelse for at sige nej til EF-unionen. Det tror jeg i hvert fald ikke der er nogen af de SF'ere, der er i salen i dag, der vil benægte.

Jeg kunne godt komme med nogle af de væsensforskelle, som vi af gode grunde – fordi vi havde aftalt at stå lidt sammen og ikke ligefrem bekæmpe hinanden – ikke talte så meget om, men som for Fremskridtspartiet var de væsentligste grunde: Samhørighedsfonden, strukturfondene og den sociale dimension. Det var nogle af de punkter, hvor SF og Fremskridtspartiet ikke var enige – det bliver vi såmænd nok heller ikke i dag – men kom ikke en gang til og sig, at der ikke stadig væk er Union tilbage i Maastrichttraktaten. Samhørighedsfonden er ligefrem en helt ny ting i Maastrichttraktaten, strukturfondene udbygges i Maastrichttraktaten, og den sociale dimension får nye dimensioner netop i Maastrichttraktaten. I den forbindelse har Fremskridtspartiet sagt, at nærhedsprincippet skal sikre, at det ikke udvikler sig, men det er der i hvert fald ikke ét ord om i det såkaldte nationale kompromis.

Jeg kunne blive ved, men jeg ved, at jeg også skal holde en ordførertale siden hen, og den røde lampe lyser lige om lidt.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er helt enig i, at der er forskelle mellem Fremskridtspartiet og SF, og de har deres baggrund i et forskelligt menneskesyn. Vi går jo helt bestemt ind for solidaritet, men ærlig talt, hvad har Samhørighedsfonden at gøre med Europas forenede stater? Man har i øjeblikket en række fondsdannelser i EF, og dette at indføre Samhørighedsfonden er jo udtryk for, at man udvider disse fonde. Der er da ikke tale om noget fundamentalt nyt i det, når man i øjeblikket har en række fonde inden for EF-samarbejdet, hvor man overfører penge fra den rige del af EF til den fattige del af EF.

Jeg må indrømme, at det var noget, SF ikke lagde vægt på, og det gjorde vi ikke, fordi vi faktisk går ind for solidaritet mellem rige og fattige både inden for EF og i forhold til Østeuropa og ulandene. Der er vi naturligvis helt fundamentalt uenige med Fremskridtspartiet, men man kan da ikke sige til den danske befolkning, at den omstændighed, at man overfø-

[Holger K. Nielsen]

rer flere penge til den fattige del af Europa, betyder en udvikling til Europas forenede stater. Det hænger ikke sammen nogen steder. Det må fru Annette Just da også kunne indse.

Formanden:

En så direkte henvendelse kræver et svar, og jeg giver derfor ordet til fru Annette Just, men det bliver den sidste korte bemærkning i denne omgang. Der er jo også ordførertaler senere.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Ja. Jeg lover ikke at angribe – kun svare. Den Sociale Samhørighedsfond vil betyde 5 pct. på EF-budgettet. Man har i forvejen besluttet, at EF's budget skal stige med mindst 12 pct. nu. Man forhandler om, om det skal stige op til 17 pct. Det er et budget på 550 mia. kr. Hr. Holger K. Nielsen kan godt sidde og smågrine ad det, men det er altså de beløb, som vi ellers sidder med i Markedsudvalget. Jeg er ked af at sige det, men hvis hr. Holger K. Nielsen ikke føler, at det er at sammenblande økonomi og derved begyndelsen til de forenede stater for Europa, så er vi i hvert fald uenige på det punkt.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsette mødet. Det genoptages i dag kl. 13.15.

Mødet udsat kl. 12.03

Mødet genoptaget kl. 13.15

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Fra statsministeren har jeg modtaget følgende skrivelse:

»Efter statsministerens indstilling er det ved kongelig resolution af 19. november 1992 besluttet

at afskedige efter ansøgning i nåde økonomiminister og skatteminister Anders Fogh Rasmussen.

Det er samtidig besluttet

at fritage indenrigsminister og minister for nordisk samarbejde Thor Pedersen for stillingen som minister for nordisk samarbejde og udnævne ham til økonomiminister, således at han tillige fortsat beklæder stillingen som indenrigsminister,

at udnævne forsvarsminister Knud Enggaard til minister for nordisk samarbejde, således at han tillige fortsat beklæder stillingen som forsvarsminister,

at udnævne medlem af Folketinget Peter Brixtofte til skatteminister.

Endelig er det besluttet

at henlægge sager vedrørende fremstilling og markedsføring af visse stoffer, der kan anvendes til ulovlig fremstilling af narkotika, og psykotrope stoffer til Skatteministeriet, samt at den departementale ekspedition af sager vedrørende nordisk samarbejde sker i Udenrigsministeriet under ledelse af ministeren for nordisk samarbejde og på hans ansvar.

(Sign.) Poul Schlüter

/ Henning Lund-Sørensen.«

Forhandlingen om forespørgsel nr. F 8 genoptoges.

Grove (KF):

Jeg vil gerne takke for statsministerens svar på forespørgslen. Jeg synes også, statsministeren i sit svar gennemgik situationen, som den er i dag, både den forhandlingsmæssige – som ikke er let – og som helhed.

Fra konservativ side er vi meget tilfredse med, at et bredt flertal på syv partier står sammen i den vanskelige situation, vi er i. Og det mener jeg også vi gør i respekt både af folkeafstemningen den 2. juni, hvor der var et lille flertal af nejstemmer, og af, at den danske befolkning ønsker fortsat samarbejde i EF. Alle tilkendegivelser, vi får udefra, viser jo ganske klart, at den danske befolkning gerne vil deltage i det europæiske samarbejde, så at vi egentlig står i spidsen for de nordiske lande og med vores erfaring i EF også er medvirkende til, at vi får de nordiske lande med i EF.

En gang imellem bliver man deprimeret, når man hører fru Pia Kjærsgaard stå her og tale på den danske befolknings vegne med en utrolig negativitet, men med den indstilling, at den eneste, der ved, hvad den danske befolkning vil, er fru Pia Kjærsgaard. Hvis der skulle være

[Grove]

baggrund for den holdning, skulle fru Pia Kjærsgaard i langt højere grad, end tilfældet er, deltage i det europæiske samarbejde, vi har her i Folketinget, i det arbejde, vi udfører i Markedsudvalget, og i de rejser, Markedsudvalget foretager, samt i de sammenkomster, vi har i Udenrigsministeriet. Ellers skulle fru Pia Kjærsgaard – og jeg skal naturligvis ikke blande mig i de interne forhold i Fremskridtspartiet – overlade det til de medlemmer af Fremskridtspartiet, der deltager regelmæssigt i disse sammenkomster og forhandlinger. Det ville lette arbejdet ganske betydeligt, og det ville også medføre, at Fremskridtspartiet ville være orienteret for så vidt angår den forespørgsel, vi har i dag. For jeg tror, at jeg på de syv partiers vegne kan sige, at der ikke bliver oplyst noget som helst i denne sal i dag, som vi ikke har diskuteret dels med statsministeren, dels med udenrigsministeren, dels i Markedsudvalget, ikke én gang, men mange gange. Ligeledes ville fru Pia Kjærsgaard opleve, hvorledes det er at komme rundt i verden og bl.a. mødes, de tolv parlamenter, som vi gjorde her for nylig i London, hvor man kunne få en fornemmelse af, hvad der rører sig i disse lande.

Hvis man har været med dér, ved man, at det er en vanskelig forhandlingsopgave, vi har sat regeringen på. Det erkender vi syv partier, og vi støtter på hver sin måde den forhandling. For er der noget, der betyder noget for Danmark, er det, at vi nu får en løsning, som gør, at vi er fuldgyldige medlemmer i EF, deltager i det europæiske samarbejde og dér kan være med til at udvikle og udvide EF i de kommende årtier. For man skal også være klar over, at de beslutninger, vi træffer her i Danmark, i allerhøjeste grad vil få virkning for ikke blot de nordiske lande, men også Østrig og Schweiz.

Jeg går ud fra, at vi alle er enige om, at vi gerne vil udvide det europæiske samarbejde fra de tolv til flere. Det betyder også meget for os Konservative, at vi nu har mulighed for at få betydelig større åbenhed, betydelig mere nær-demokrati og mere demokrati i det hele taget ind i dette samarbejde, som vi i allerhøjeste grad har manglet i Romtraktaten, og som vi føler er en værdifuld følge af det, der sker her.

Jeg er ikke i tvivl om, at vi har muligheder for at gennemføre det, og mulighederne er blevet betydelig bedre når syv partier står bagved. Jeg kunne ønske, at Fremskridtspartiet også

stod bag ved det – det så jeg meget gerne – men det har ikke været let overhovedet at få kontakt til Fremskridtspartiet i denne sag. Det er, som om man på forhånd har sagt: Vi protesterer, og vi vil helst stå alene i denne sag. Det gør man så også, men det er hverken til gavn for Danmark eller for det europæiske samarbejde. Derfor vil vi andre, herunder vi fra konservativ side, arbejde stærkt for, at vi får en løsning på det, og vi vil gøre alt for at få den danske befolkning til at stemme ja næste gang. Og det tror jeg også vi får den til.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Ja, det er der jo ikke nogen der kan vide noget om på nuværende tidspunkt.

Men det giver mig anledning til at stille spørgsmålet: Har partierne bag det såkaldte nationale kompromis diskuteret, hvornår vi skal have den folkeafstemning? For noget af det, vi har måttet lægge ører til, var jo, at Major i de danske tv-aviser udtalte, at det skulle vi have i maj. Er det også noget, man har aftalt på forhånd bag lukkede døre? Det er jo i virkeligheden det, det handler om. Jeg bliver nærmest angrebet af den konservative markedsordfører, fordi vi har rejst en debat i folketingssalen. Jamen er det egentlig ikke sådan, at åbenhed, nærhed og demokrati er en del af den aftale, man har indgået mellem de syv politiske partier?

Jeg taler ikke på hele den danske befolknings vegne. Jeg ved ikke – eller hvordan hr. Grove nu udtrykte det – hvad den danske befolkning mener er bedst. Men jeg ved i hvert fald så meget, at der var et flertal den 2. juni, og det må hr. Grove da også acceptere og respektere.

Jeg savner stadig væk svar på de spørgsmål, som jeg stillede i den første halvdel af debatten: Hvordan forholder man sig til det rent forfatningsmæssigt? Jeg synes virkelig, det er et problem, at man ikke respekterer et udfald af en folkeafstemning – for det er jo i virkeligheden det, man ikke gør. Og jeg synes i hvert fald ikke, man kan være bekendt at angribe Fremskridtspartiet, fordi vi har taget debatten ned i folketingssalen, hvor der jo dog trods alt er offentlighed, hvor der er mennesker, der kan høre på det, hvor det bliver skrevet ned i Folketingets forhandlinger, hvor der forhåbentlig er

[Pia Kjærsgaard]

nogle medier, der gengiver noget af det, vi har sagt. Nej, det, man stadig væk vil, er det samme, som man gjorde med det såkaldte nationale kompromis: man ønsker at sidde inde bag lukkede døre og aftale og prøve at vide, hvad der er bedst for den danske befolkning. Det er jo det, de andre politiske partier gør. Man kan da ikke anklage os for, at vi ønsker en åben debat om dette emne.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Når hr. Grove står her på Det Konservative Folkepartis vegne og siger, at han ønsker, at Fremskridtspartiet står bag det nationale kompromis, og at man har prøvet at komme i kontakt med Fremskridtspartiet, men ikke fået respons, må jeg sige, at det er en omgang med sandheden, som er overordentlig lemfældig. Vi har ganske enkelt ikke fået nogen henvendelser, og det ved hr. Grove ganske udmærket. Vi er ikke blevet inviteret med til de sidste møder. Det kan så være, hvad være vil, og hr. Grove synes, at det er vanvittig morsomt, men så må hr. Grove altså også finde sig i, at vi, fordi vi er positive over for EF, fordi vi er positive over for den udvikling, som vi mener bør ske, faktisk ønsker at få fuld orientering om, hvad der sker, og ikke blot, hvad der er de syv partiers og dermed måske Danmarks fremtid. Det vil vi gerne have at vide.

Jeg må sige til hr. Grove, at jeg fuldt ud forstår, at de danske forhandlere står i en vanskelig situation. Jeg har faktisk fulgt alle møderne, og jeg vil gerne høre, om hr. Grove vil benægte også det.

Jeg forstår fuldt ud, at det er vanskeligt at forklare noget, som de syv partier ikke engang kan forklare den danske befolkning som værende andet end småpjat. Jeg forstår lige så godt, at Det Konservative Folkeparti er begejstret for det nationale kompromis, for der er faktisk ikke nogen videre forskel på det og det, der blev sendt ud til folkeafstemning den 2. juni. Derfor vil jeg sige til hr. Grove, at der er en god grund til, at Fremskridtspartiet siger, at det nationale kompromis er en dårlig, halvkvædet løsning, som ikke fører nogen vegne.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Det er hr. Grove, der får mig til at gå op på talerstolen. Jeg synes nok, at det ligesom grænsede til en vis grovhed fra Det Konservative Folkepartis ordfører – og når jeg siger grovhed, så mener jeg det faktisk – for det, der blev insinueret eller blev klart sagt, var jo, at den politiske ordfører for Fremskridtspartiet skulle tage patent på, hvad den danske befolkning mente. I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at få et klart svar, men jeg forventer det i grunden ikke, for det kan man efterhånden ikke efter den, skal vi sige demonstration, der kørte inden folkeafstemningen den 2. juni, hvor man klart så, at den hetz, der kom fra jasi-gerne om, hvad der ville ske af bål og brand over Danmark, ikke holdt stik, så jeg forventer ikke at få et sagligt svar, men jeg efterlyser det alligevel endnu en gang. Hvad er det, der gør, at syv ud af de otte partier her i Folketinget kan sætte sig sammen i løbet af en uge og tage patent på, hvad befolkningen – og jeg understreger befolkningen – sagde nej til den 2. juni? Det er jo det, man gør, og det synes jeg kræver et klart svar, svarende til det, man sagde til den politiske ordfører for Fremskridtspartiet om, at vi tog patent på, hvad den danske befolkning mente. Vi vil gerne vide, hvordan man ved præcis, hvad det var, man sagde nej til den 2. juni. Jeg tror ikke, man kan svare – jeg ved, man ikke kan svare – men man prøver at lave et såkaldt nationalt kompromis, som er en præcisering af noget, der i forvejen stod der, og så går man ud og spørger en gang til. Nu lykkes det jo ikke at få det flertal for Unionen, og så prøver man en gang til. Hvis det heller ikke lykkes næste gang, hvad gør man så? Ja, så prøver man en gang til. Hvor længe skal man blive ved på denne måde? Accepterer man ikke folkestyret længere her i dette Ting? Jeg tror, at det er på høje tid, at vi accepterer det, vælgerne siger ved en folkeafstemning, og ikke partout bliver ved med at komme med nogle små ændringer for at håbe på et flertal på et senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Grove (KF):

Alle 3 talere fra Fremskridtspartiet var meget inde på, om man accepterer et flertals afgørelse. Ja, det gør vi. Det gjorde vi den 2. juni. Vi tog os meget god tid, man lavede ikke noget bag lukkede døre i løbet af 8 dage. Under det

[Grove]

første møde, vi var til hos statsministeren efter folkeafstemningen, besluttede vi alle i enighed, at vi ville tage en tænkepause, vi ville give os god tid og prøve at analysere, hvad der var sket. Og det gjorde vi, så det er ikke noget, der er sket i løbet af 8 dage, nej, det er en lang proces. Vi har alle prøvet at finde ud af, hvordan vi kan løse denne situation, hvad den danske befolkning var mest imod. Det er rigtigt, at nogle stemte imod af én grund, nogle stemte imod af en anden grund. Der var mange årsager til, at folk stemte imod.

Det, vi har prøvet at lave, er et oplæg, der tager højde for nogle af delene. Jeg kan ikke stå og garantere for et ja næste gang, men jeg kan garantere for, at Det Konservative Folkeparti vil kæmpe for at få et ja næste gang. Og jeg tror også, at jeg på samtlige syv partiers vegne kan sige, at får vi denne løsning igennem, er det efter vores overbevisning simpelt hen det bedste for Danmark at stemme ja. Om så protestpartiet Fremskridtspartiet får ret, eller vi syv partier får det, vil så vise sig, og det er det spændende, hvordan vi kommer igennem med det. Det er alvorligt. Jeg synes ikke, det er spor morsomt, som fru Annette Just sagde.

Jeg vil også gerne erkende, at fru Annette Just har været med til næsten samtlige møder og har været en meget ivrig deltager. Jeg forstår også, at det kan være lige så vanskeligt, som det er for os at forklare vores holdninger ude i Europa, for fru Annette Just at forklare fru Pia Kjærsgaard, hvad det drejer sig om. Derfor har jeg fuld forståelse for de problemer, fru Annette Just sidder i, ligesom jeg håber, at man har forståelse for de vanskeligheder, regeringen har ude omkring.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Først må jeg sige til hr. Grove, at jeg kan trøste med, at jeg ikke har nogen problemer med at forklare min folketingsgruppe, hvad det er, vi mener i Fremskridtspartiet, og hvori den store forskel ligger mellem det nationale kompromis og den kompromistekst, som Fremskridtspartiet rent faktisk fremlagde, i ønsket om at vi kunne nå frem til en samlet løsning. Men vi mener ikke, at unionstanken er kommet ud ved brug af det nationale kompromis.

Det bevirker selvfølgelig også, at jeg er fuld af forståelse for, hvorfor De Konservative og Venstre har så nemt ved at tilslutte sig det nationale kompromis, for den er ikke taget ud.

Men jeg synes egentlig talt for god ordens skyld, at man er nødt til at ære dem, som æres skal, og dette såkaldte nationale kompromis er jo ikke noget, som hverken De Konservative eller Venstre, så vidt jeg er orienteret, har lagt det helt store arbejde i. Så vidt jeg har kunnet læse mig frem til og følge med i, er det SF, Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre, der satte sig sammen og fandt frem til det, hvorpå regeringspartierne bare sagde ja og amen og sagde: Det kan vi såmænd godt leve med, for det går ikke meget videre end det, vi selv ville have lavet. Så jeg tror, der er fuld forståelse for, hvori forskellen ligger; det er Fremskridtspartiet nemlig ikke tilfreds med.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Der er jo ingen grænser for, hvad man skal høre, så snart man ikke er enig med regeringspartierne. Efter et valg, hvor man er det parlamentariske grundlag, lyder der lutter pæne ord fra regeringspartierne om Fremskridtspartiet, og så kan man gå ud og bryste sig af, at man har et parlamentarisk grundlag for at blive regering igen. Men så snart Folketinget er begyndt, ser vi gang på gang, at man går over til de kære venner, de socialistiske partier i dette Ting. Og det kommer ikke bag på mig, at det er én pærevælling efterhånden af alle partier bortset fra Fremskridtspartiet – det eneste oppositionsparti.

Hvad angår protestparti, tror jeg også, hr. Grove ved, når han har sat sig lidt ind i historien, at alle partier på et tidspunkt har været protestpartier. Det var Fremskridtspartiet også, da vi kom frem – det er klart. Ellers havde vi ikke fået den store parlamentariske indirekte indflydelse, vil jeg gerne erkende, en gang imellem. Det er klart, at alle er startet som protestparti. Den tid er forbi for Fremskridtspartiet, og det ser vi jo også klart i de undersøgelser, der er lavet hidtil.

Men jeg vil gerne sige, at det, der fremgår af hr. Groves taler, er, at vi burde sætte os ind i det, at vi burde gøre lidt mere for at have indsigt i det, der er sket. Men selv om man ikke sidder i Markedsudvalget – vi kan jo ikke alle

[Køpke Christensen]

sammen sidde i Markedsudvalget – kan det jo godt være, at man alligevel kan sætte sig ind i det, der sker, særlig når det drejer sig om noget så vigtigt som netop dette emne, som er – det erkender jeg – meget følelsesbetonet.

Men jeg synes, det er forkert, når hr. Grove bliver ved med at plædere for, at der er visse i Fremskridtspartiets gruppe, der har sat sig ind i det og har svært ved at overbevise andre. Det er måske problemet i Det Konservative Folkeparti, hvad ved jeg? Det tror jeg nok det er, men i vores gruppe er der ingen slinger i valsen. Alle partimedlemmerne i Fremskridtspartiets folketingsgruppe er enige i den holdning, vi har taget, og jeg vil gerne sige til hr. Grove, at vi i Fremskridtspartiet stadig væk har den holdning, at den overnationale dirigering fra EF-Parlamentet ikke skal iværksættes. Derfor siger vi nej til dette her.

Addi Andersen (CD):

CD vidste vel lige så lidt som Fremskridtspartiet og andre partier, hvorfor det blev et meget snævert nej den 2. juni, for det har vist sig, at der var næsten lige så mange grunde som nejstemmer. Men tilsyneladende har de partier, der har udarbejdet kompromiset, ramt nogenlunde rigtigt og har fået de vigtigste punkter med.

Charlotte Antonsen (V):

Vi fik desværre ikke et ja den 2. juni, men vi er endnu i EF, og vi bliver. Det er det vigtigste for Venstre, og det er det vigtigste for de knap 50 pct. danskere, der sagde ja den 2. juni. Om nødvendigt skal der klæbes; de øvrige 11 lande skal holdes fast på Romtraktatens bestemmelse om, at traktatændringer kun kan ske med 12 underskrifter. Uden EF mister vi grundlaget for dansk økonomi og beskæftigelse. Diskussionen om vækst i den private sektor er meningsløs. Hele opgaven med at skaffe flere danske arbejdspladser er håbløs. Uden EF mister vi den politiske indflydelse på vor egen fremtid. Som lille åbent land er vi helt afhængige af, at Europa fortsætter ved forhandlingsbordet. Danmark har ingen chance for at blive hørt, hvis vi ikke længere er med i EF's forhandlinger om Europas fremtid. Med det lille danske nej den 2. juni har vi desværre allerede mistet noget af vor indflydelse i EF. Vi er ikke, og vi bliver ikke længere opfattet som fuldgyld-

digt medlem af EF. Nogle af de sydeuropæiske lande har haft meget svært ved at skjule, at de godt kan forestille sig et EF uden Danmark.

Der er lagt et stort pres på Folketingets partier for at løse det danske og EF's problem. Det er kun Danmark selv, der kan angive løsningsmodellen. Forståelsen herfor er da heldigvis nu også fem måneder efter det danske nej ved at brede sig. Valgkampens skrøne om, at Maastricht ville være død efter et dansk nej, har fortonet sig i det fjerne. Realismen breder sig. Den mere realistiske bedømmelse af vore muligheder er baggrunden for forhandlingsudspillet om Danmark i Europa eller det nationale kompromis. Maastrichtprocessen lod sig ikke stoppe af Danmark. De 11 øvrige EF-lande fortsætter ratifikationen. Fremtidig dansk deltagelse i og indflydelse på EF må tage udgangspunkt i unionstraktaten; det er Romtraktaten, der er døende. EF-aftalen mellem syv af Folketingets otte partier bygger på Maastricht-aftalen.

For det første ønsker vi fra dansk side at forbedre EF-aftalen i alle 12 lande. Der er behov for mere åbenhed i samarbejdet. Det skal være lettere for europæerne at følge EF's beslutninger. Kun derved kommer EF's diskussion ud til borgerne. Kun derved vil der blive større folkelig forståelse for beslutninger truffet i EF. Dette punkt samt ønsket om at få præciseret og konkretiseret nærhedsprincippet har allerede vundet genklang i de 11 øvrige lande. I EF er vi nu i fuld gang med at gennemføre en mere gennemskuelig beslutningsproces og en klarere arbejdsdeling mellem EF og de nationale parlamenter. Det er blevet understreget, at EF ikke skal bestemme alt. Opgaver, der ikke er grænseoverskridende, skal fortsat løses nationalt eller lokalt.

Et lille flertal af danskere stemte nej den 2. juni. Det er demokratisk umuligt at stemme om det samme to gange. De generelle forbedringer af EF er ikke tilstrækkelige for Danmark; der er også behov for danske særordninger. Derfor er de syv partier blevet enige om at arbejde for de fire velkendte danske forbehold.

Jeg vil godt slå fast: Venstre har ikke ændret holdning til EF efter den 2. juni. Vi mener fortsat, at fælles opgaver løses bedst i fællesskab. Den europæiske integration må fortsætte, ellers får nationalistiske og chauvinistiske kræfter for meget vind i sejlene. Men Venstre må

[Charlotte Antonsen]

ligesom de øvrige jupartier respektere resultatet af den danske folkeafstemning. Vi kan ikke køre videre, som om intet var hændt. Derfor er det Venstres opgave i samarbejde med de øvrige seks partier bag det danske kompromis at arbejde for at få gennemført de danske forbehold. Det er ikke let. I forhandlingerne om vor fortsatte EF-tilknytning er vi helt afhængige af de 11 andre EF-landes velvilje. Den frygt for at miste indflydelse på vor egen situation, som for nogle danskeres vedkommende førte til et nej, har faktisk vist sig netop at eksistere nu efter nej'et. Indtil videre er vor indflydelse deponeret hos de 11 andre regeringer. Men heldigvis har Danmark efter de seneste 10 års konstruktive EF-politik opbygget en ikke uvæsentlig goodwill. Den goodwill skal der trækkes på nu. Den goodwill skal bruges til at redde, hvad reddes kan, af det fortsatte danske EF-medlemskab.

Venstre støtter naturligvis dagsordensforslaget fra de syv partier.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Fru Charlotte Antonsen sagde, det var en skrøne, at Maastricht var død. Jamen det har regeringen faktisk i sine svage øjeblikke – eller stærke alt efter temperament – selv udtalt.

Så nævner fru Charlotte Antonsen det danske problem. Kunne vi dog ikke blive fri for at høre om det danske problem? Vi har faktisk ikke noget problem overhovedet.

Jeg tror nok, at alle politiske partier anerkender, at juridisk har Danmark ret. Alle lande skal ratificere, hvis traktaten skal træde i kraft. Der kan der slet ikke være noget som helst at spille om. Men rent politisk står vi også ganske udmærket.

Har fru Charlotte Antonsen ikke noteret sig, at f.eks. i Storbritannien er der vældig meget røre? Storbritannien har endda sagt, at Danmark først skal have en folkeafstemning, før de vil tage en endelig beslutning. Det vil sige, at siger den danske befolkning nej næste gang, så siger Storbritannien også nej.

Har fru Charlotte Antonsen slet ikke noteret sig, at der i Tyskland er voksende modstand mod Maastrichttraktaten? At i Frankrig var der en folkeafstemning, hvor det blev et lille ja? Det kan man da ikke sådan bare se bort fra.

Så savner jeg stadig væk nogle udtalelser fra regeringspartiernes ordførere. Hvordan kan man forholde sig til det her rent forfatningsmæssigt? Vil man ikke anerkende folkeafstemningen?

Det blev et nej – stort eller lille. Hvor stort skulle det have været, for at man havde lagt traktaten på hylden og sagt, at nu bliver det ikke til noget? Det er der jo ikke nogen normer for. Det blev et nej, og det må man altså anerkende og respektere.

Jeg synes også, at når regeringen straks efter 2. juni nedsatte en krisestab eller et kriseudvalg – som man forsøgte at kalde det udvalg, som skulle mødes i Statsministeriet – så har regeringen selv lagt op til, at det var den negative mine, man skulle hæfte på sig. Det er der for så vidt ikke noget at sige til, da regeringen selv var med til at anbefale et ja. Men regeringen burde klart og tydeligt have meddelt dagen efter, at Maastrichttraktaten ikke blev til noget, at der ikke var nogen forhandlingssituation, for som fru Charlotte Antonsen sagde: »Maastricht er jo død.«

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Taletiden er altså 2 minutter, og der er givet anledning til mange korte bemærkninger. Fru Annette Just for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er glad for at få lov til at komme før fru Charlotte Antonsen, for så kan jeg også få svar på mit spørgsmål til fru Charlotte Antonsen.

Der blev sagt i Venstres indlæg: »Danmark bliver ikke regnet for noget i EF.« Fru Charlotte Antonsen har skrevet en hel tale, så hun kan slå det op selv.

Det vil jeg gerne have, om jeg så må sige, verificeret. Er det virkelig korrekt? Jeg tvivler på det. Jeg tvivler ubeskrivelig meget på det, for i så tilfælde kunne vi lige så godt lade være med at give ministrene noget som helst mandat, når vi sad i Markedsudvalget og skulle gennemføre det indre marked. Det er nemlig det arbejde, der bliver lavet for øjeblikket.

Dernæst sagde fru Charlotte Antonsen, ikke at Maastrichttraktaten var død, men at Romtraktaten var død. Det er ret imponerende i betragtning af, at Maastrichttraktaten bygger på Romtraktaten. Men det er måske Venstres nye

[Annette Just]

indstilling, at Romtraktaten med sin artikel 235, der kræver enstemmighed, bare skal underkendes. Så kan man jo selvfølgelig bedre forstå, hvad der skete i Europa-Parlamentet.

Så sagde fru Charlotte Antonsen også noget for mig nyt: at ingen grænseoverskridende lovgivning skal være EF-lovgivning; så langt var man kommet i forhandlingerne nu. Det har jeg ikke hørt noget om. Det kan være, udenrigsministeren kan enten be- eller afkræfte, at man er kommet så langt med nærhedsprincippet, at man nu er kommet dertil, at ingen grænseoverskridende lovgivning bør være EF-lovgivning. Det er ret imponerende. Men jeg kan godt se, at der skal reddes, hvad reddes kan. At Danmark deltager i EF, det kan vi dog blive enige om. Vi er medlem af EF, og vi kan ikke smides ud.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg mener egentlig, det er lidt meningsløst at gå ind i en diskussion om fordrejede citater. Derfor vil jeg holde mig til at beklage, at Fremskridtspartiet ikke vil være med i noget så væsentligt for Danmark som vores fremtidige EF-medlemskab.

Venstre er som bekendt en meget stor tilhænger af EF, og når vi i dag kan skrive under på og respektere et dansk kompromis, der ikke indebærer hele Maastricht, men indebærer, at vi kan blive i EF, så gør vi det altså ikke, fordi det er det, vi helst ville. Vi ville helst have haft et ja den 2. juni, men vi indser, at vi er nødt til at respektere det danske nej. Samtidig vil vi gøre alt for, at Danmark kan blive i EF.

Det er brandærgerligt, at det parti, der bryder sig af at gå ind for fri konkurrence, og hvad ved jeg, ikke kan indse det. De andre landes ratifikation fortsætter.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Til fru Charlotte Antonsen. Jeg er næsten ked af at måtte sige, at det er Fremskridtspartiet, der går ind for EF. Det er ikke Venstre. Det er Fremskridtspartiet, der bliver ved med at sige, at det er Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, vi er medlemmer af og glade for at være medlemmer af og ønsker at udbygge. Men det, fru Charlotte Antonsen står for, er Den Europæiske Union. Der er meget stor forskel.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Det er nemlig ganske korrekt, at vi ønsker at være fulgyldige medlemmer af EF. Det ønsker Fremskridtspartiet. Men når vi læser Romtraktaten, så ved fru Charlotte Antonsen, at vi med vores holdning ikke er dem, der melder os ud af EF-fællesskabet. Det er de andre, der melder sig ud, og det er så, hvad det er. Lad dem gøre, hvad de vil.

Men vi overholder det, der hedder Romtraktaten, det gør vi fortsat, og det skal vi fortsat gøre. Og jeg håber, at de andre også gør det, for hvis det virkelig er tilfældet, at de ikke fortsat vil gøre det, så må vi tage konsekvensen og sige: Hvad er de andre så værd med hensyn til samarbejdet?

Når vi så taler om det såkaldte kriseudvalg, der blev nedsat umiddelbart efter folkeafstemningen, er det jo fantastisk, at det parti, der endnu repræsenterer flertallet i befolkningen, ikke bliver indbudt til et orienterende møde. Vi kender denne arrogance fra udenrigsministeren, men at nu også statsministeren udviser denne arrogance! Efterhånden vil jeg nok sige, at der er lidt for meget statsminister og lidt for lidt sønderjyde og Poul Schlüter i statsministeren.

Gade (SF):

Det er vigtigt at drøfte Danmarks forhold til EF og forhandlingerne med de øvrige EF-lande efter det danske nej til unionsprojektet og i fuld respekt for afstemningsresultatet. Det er det her i Folketinget – det har vi så lejlighed til i dag – og det er det ikke mindst i befolkningen. Derfor er det også SF's opfattelse, at vi skal satse på en bred oplysningskampagne og give en bevilling, så folk får mulighed for at fortsætte diskussionen og få støtte til det brede og på eget initiativ. Det er indeholdt i det nationale kompromis, og det skal sættes hurtigt i gang.

Når jeg skal tage stilling til Fremskridtspartiets forespørgsel, kommer jeg selvfølgelig til at henvise til det nationale kompromis. Det er jo sådan, at gennemførelsen af indholdet i det nationale kompromis er det, der sikrer, at unionsnej'et den 2. juni respekteres, at det nyttede at stemme nej, at der er tale om en helt ny aftale, hvor der er reelle indholdsmæssige ændringer i forhold til det grundlag, der blev forkastet den 2. juni 1992.

[Gade]

Vi var glade for, at der var et flertal i den danske befolkning, som satte folketingsflertallet på plads den 2. juni. Det er derfor, vi som parti har været så optaget af at finde en model, hvor vi kan respektere det nej fuldt ud, 100 pct., og så samtidig kan leve op til det, som alle sagde før den 2. juni at afstemningen ikke handlede om: at vi skulle forlade EF. Det var ikke en afstemning om EF-medlemskabet. Det var en afstemning om, om EF skulle udvikle sig i retning af EF's forenede stater. Det sagde befolkningen nej til, og det siger det nationale kompromis nej til.

Der har været talt fra Fremskridtspartiets side om, at vi diskuterer bag lukkede døre. Jeg vil sige, at SF's synspunkter er blevet leveret i fuld offentlighed for snurrende tv-kamera før den 2. juni. Alle, der gik hen og stemte, kendte SF's position, og SF sagde også til vælgerne: Når vi får nej'et, så bliver der nogle drøftelser bagefter, genforhandlinger, nyforhandlinger og drøftelser med de andre lande. Det er i realiteten det, vi er i fuld gang med.

Der sker afgørende ændringer. Danmark får en aftale, der indebærer, at Danmark ikke er forpligtet på det, der er det reelle indhold i unionen. Vi holder os uden for den fælles mønt og de krav til den økonomiske politik, der er knyttet dertil. Danmark holder sig uden for den forsvarspolitiske dimension, dvs. traktatteksten J 4, stk. 1 og 2. Danmark skal ikke være forpligtet i forhold til unionsborgerskabet. Danmark godtager ikke suverænitetsafgivelser på det retlige og politimæssige område.

Unionsmålsætningen får ikke virkning for Danmark på disse områder.

Det er fem pinde, og det er lige præcis her, der skal laves en retligt bindende aftale uden tidsbegrænsning, som gør, at det har Danmark ikke del i. Kun hvis de øvrige 11 lande vil give Danmark en sådan aftale, vil Danmark undlade at modsætte sig, at de øvrige EF-lande på disse områder går videre. Hvis de øvrige lande ikke giver Danmark denne aftale, vil det føre til en omfattende krise i EF-samarbejdet. Det er jo klart. Vi skriver simpelt hen ikke under, før vi har fået den sikkerhed for en dansk aftale, som gør, at vi har sagt nej til perspektivet EF's forenede stater.

Dernæst skal der ske klare forbedringer i EF-samarbejdet med mere åbenhed, demokrati og reel nærhed, mindre bureaukrati, mindre

centralisme. Det er vigtigt at præcisere, at her er der områder, hvor EF overhovedet ikke må blande sig, som f.eks. kultur, uddannelse, sundhed. Det er vigtigt, at der kommer åbne ministerrådsmøder og mere åbenhed i forvaltningen samt sikrere miljøbestemmelser, f.eks. med en hvidbog for 5. miljøhandlingsprogram for blot at nævne nogle af den lange række initiativer, der ligger i det nationale kompromis.

Den del af det nationale kompromis har den offentlige debat nok sat for lidt fokus på, men det er også afgørende og skal være en del af det nye grundlag, som vi i Folketinget skal tage stilling til, og som vælgerne til sin tid kommer til at tage stilling til. Danmark pjatter ikke med sine folkeafstemninger. Det er en del af vores forfatning efter grundlovens § 20. Derfor kan der aldrig blive tale om at sende det samme med små krummelurer ud til en ny folkeafstemning, og det nationale kompromis er noget helt andet, ligegyldigt hvad fru Pia Kjærsgaard forsøger at sige her.

Hendes og Fremskridtspartiets indsats i dag – hvor man jo egentlig kunne synes, at det kunne være rigtigt, at vi skulle have noget mere debat i offentligheden om de her ting – er ikke en indsats, der fører til, at der bliver større viden. Det er en indsats, der stort set går ud på at mudre alt til, uden at vi kommer til noget, der minder om den mindste præcision.

Engang troede jeg, jeg vidste, hvad det var, Fremskridtspartiet var imod. Det var unionen. Nu har jeg forstået, at Fremskridtspartiet, når de skal konkretisere det, kun kan komme på én ting – nemlig Samhørighedsfonden – ud over Regionalfonden og Socialfonden. Det er rigtigt, at der er kommet en ny fond, der hedder Samhørighedsfonden, men de to andre fonde eksisterer da i EF, i det EF-samarbejde, som man synes man går ind for. Jeg ved ikke, om det hele kan koges ned til et traditionelt og for mig at se ubehageligt højresynspunkt, ultrahøjresynspunkt, nemlig at det eneste, det handler om, er egoisme, dansk egoisme, national egoisme, og at al tanke om, at man skal være lidt solidarisk med nogle andre i samfundet, i det danske samfund, al tanke om, at man skal være solidarisk med nogle fattige lande i EF og uden for EF og uden for Europa, det er noget, Fremskridtspartiet ikke kan lide. Jeg er lige ved at synes, at det, jeg har hørt fra Fremskridtspartiet i dag, kan koges ned til det.

[Gade]

Jeg hørte en forvirret bemærkning fra hr. Køpke Christensen, og den gik ud på, at det var EF-Parlamentet, der nu var problemet. Det har ikke været fremført af Fremskridtspartiet på noget tidligere tidspunkt, så vidt jeg har hørt.

Til sidst en bemærkning til statsministerens betragtninger om, at vi kan finde en endelig løsning på Edinburghtopmødet.

Vi vil gerne sige fra SF's side, at så længe de andre lande svarer, som de gør, på det danske udspil, virker det helt urealistisk. Et gennembrud i Edinburgh må i det mindste kræve, at de andre EF-lande meget snart siger ja til indholdet i en dansk aftale samt viser vilje til reelle fremskridt, når det gælder åbenhed, nærhed og demokrati. Dér mener vi ikke vi skal have hastværk. Vi må i hvert fald ikke have et hastværk, der går ud over indholdet. Det er afgørende for os, at vi får et resultat, der er i overensstemmelse med det nationale kompromis, og så må det tage den tid, det tager.

Det nationale kompromis udstikker i virkeligheden hovedlinierne for en ny EF- og Europapolitik for Danmark. Det er naturligt, at den bliver ny, da et flertal stemte nej til Maastrichttraktaten, ligesom det er naturligt, at den betyder, at Danmark fortsat er medlem af EF. Det var ikke det, vi stemte om.

Hovedlinierne kan opsummeres i tre hovedpunkter. Punkt 1: Nej til unionsudviklingen. Punkt 2: Ja til et ændret EF i retning af mere åbenhed, nærhed og demokrati. Punkt 3: Et åbent og mere fleksibelt samarbejde i hele Europa, specielt i forhold til de nordiske lande og til Central- og Østeuropa.

I den sammenhæng glæder jeg mig over, at det nationale kompromis også annoncerer, at der under det danske formandskab skal holdes en åben og bred konference om hele den europæiske udvikling. Det er der perspektiv i: at vi ikke siger nej til samarbejde, men at vi siger, at det skal være åbent og fleksibelt og give mulighed for nationalt råderum for de enkelte lande.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Det glæder mig meget at høre hr. Gade tale om genforhandling. Har hr. Gade tænkt sig en reel genforhandling, hvor man åbner Traktaten? Eller har hr. Gade tænkt sig, at man bare skal lave tilføjelser, som er mere eller mindre retsgyldige?

Så vil jeg spørge hr. Gade: Når vi nu har nogle partnere, der ikke vil anerkende de ting, vi kommer med, som ændringer, hvordan vil hr. Gade så sikre, at Danmark i fremtiden bliver taget højtideligt af de samme partnere?

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg skal anfægte en betragtning, der lød: Mere eller mindre retsgyldig. Der står i det nationale kompromis, at en dansk aftale med de øvrige lande på de områder, hvor vi siger, at Danmark skal stå udenfor, skal være juridisk bindende og uden tidsbegrænsning og dermed have retligt og tidsmæssigt samme vægt som den traktat, vi afgrænser os fra.

Må jeg så sige til fru Kirsten Madsen, at det er klart, at vi står i en situation, hvor 11 lande også fremfører synspunkter. Man kan faktisk godt anskue det, der er i gang nu, som en ny forhandling. Jeg lagde mærke til, at statsministeren kaldte det et forhandlingsudspil. Det er jo, hvad det reelt er.

EF er i gang med en storstilet forhandling om åbenhed og nærhed og demokrati, og det skal der laves en vedtagelse om, som alle 12 lande skal blive enige om. Det skal også være en del af, hvad danskerne skal gå til folkeafstemning om. Så vi er i gang med nye forhandlinger.

Genåbning af Traktaten ved vi at de andre lande siger nej til, og dér er det så, vi kommer ind: Vi vil have vores ret, og det vil vi, og det vil vi hele tiden. Det støtter vi. Det var det, vælgerne sagde. Vi må også acceptere, at når der sidder 12 ved bordet og der er nogle andre, der vil have deres rettigheder, så får de også deres muligheder. Det er det, der gør, at det nationale kompromis har en chance også i realpolitik.

Al anden snak er snak.

Annette Just (FP):

Danmark sagde den 2. juni ved en folkeafstemning nej til Maastrichttraktaten. Det er der ikke nogen der i dag betvivler; selv om det var et lille beskedent nej, så var det et nej.

Vi synes i Fremskridtspartiet, at det er forkert nu at give sig til at botanisere i, hvad det var, man sagde nej til, og hvorfor man gjorde det. Vi synes, det er forkert at botanisere i den grad, at man siger: Hvis vi bare lige får stram-

[Annette Just]

met op på de særregler, vi i forvejen har, så går det nok.

Vi synes, det er en anelse foragteligt, at SF, som i den grad gik ud og stadig væk siger: Vi kan ikke sende den samme traktat til folkeafstemning én gang til, dog har SF været – så vidt jeg forstår – hovedmotoren i tilblivelsen af det såkaldte nationale kompromis. For det har ikke fjernet ånden fra Unionen. Det har ikke fjernet fornemmelsen af, at man siger, at dette er det første og det vigtigste skridt for at sikre den fælles europæiske union.

Så er der nogle, der siger: Jamen der står ikke »føderal« mere. Det gør der faktisk på den ene eller den anden måde. Hvad er det da, Fremskridtspartiet har så meget imod? Det er vi også blevet spurgt om mange gange her i dag, og nu har jeg endelig i hvert fald 10 minutter til at prøve at svare på noget af det.

Lad mig starte med, hvad vi føler er det vigtigste for enten en nation eller en union. Det er at have en fælles – finanslov, hedder det herhjemme. Når vi taler EF, kalder man det for Delors 2-rapport eller budgetforhandling, eller hvad man nu kan finde på.

Lad mig nu få lov at kalde det for unionsfinansloven, som vi altså principielt sagde nej til den 2. juni. Ikke desto mindre er Folketinget vidende om, at der i Markedsudvalget stadig væk arbejdes med unionsfinansloven. Selv om den tidligere finansminister kæmpede en brav kamp for, at det ikke skulle blive hele 17 pct., denne unionsfinanslov skulle stige, men kun 12-12½ pct., er det stadig væk en uhyrlig stor sum penge, der er tale om. Der er tale om en unionsfinanslov på 550 mia. kr., og det siger de syv partier er helt fint. Der er nogle partier, der siger, at de hellere vil have lidt mere, og Europa-Parlamentet er helt vildt for at sætte den yderligere op. Hvor er de, der før gik så helhjertet ind for, at vi ikke skulle have denne union? De siger: Lad os endelig få mere på budgettet for unionsfinansloven. Det synes vi er forkasteligt. Vi synes, det er forkasteligt, at man taler om så kraftige stigninger, samtidig med at man ved, at hele EF's bruttonationalprodukt maksimalt kan stige med 1½-2 pct. næste år.

Det er altså yderligere skatter, som et flertal i dette Folketing pålægger den danske befolkning, som sagde nej til Unionen. Der må være nogle, der har glemt, hvad et nej betyder. Det

betyder, at man ikke vil være med, hvilket også betyder, at man ikke vil være med til den form for finansiering over EF-midler. Der er selvfølgelig nogle i SF, der kan hovre lidt over, at Fremskridtspartiet ikke vil være solidarisk. Jo, vi vil gerne være solidariske med det flertal i den danske befolkning, der sagde nej til den slags ting.

Derfor siger vi også nej til Samhørighedsfonden på 10 mia. ecu, dvs. små 800 mia. kr., over en 5-årig periode, som man altså nu skal have igennem med Unionstraktaten. Samhørighedsfonden har jeg netop draget frem, fordi det er den eneste, der udelukkende står i Unionstraktaten. Vi er vel vidende om, at Strukturfondene også står dér, men de står også i Romtraktaten. Men vi er også vidende om, hvad vi fik at vide på det sidste møde, vi havde, da Markedsudvalget var nede at besøge EF-kommissær Henning Christophersen i Bruxelles, hvor han sagde, at Strukturfondene skal forøges med 70-80 pct. For at glæde hr. Gade tilføjede man: Men i øvrigt kan man jo så sige, at disse Strukturfonde skal have lidt miljøkonsekvens. SF er altid glade og hopper på den, bare der står noget om miljøet, ligegyldigt hvad det er for en form for miljø.

Fremskridtspartiet går også imod de intentioner, der ligger i den sociale dimension. Vi ved udmærket godt, at den sociale dimension også indgår i det indre marked, men vi ved også – og det har vi lagt stor vægt på, også i valgkampen med hr. Gade – at der sker en udvidelse af beføjelserne i den sociale dimension i Maastrichttraktaten. Hvis hr. Gade tror, at det kun er Fremskridtspartiet, der anlægger den vurdering, må jeg sige, at i hvert fald hvis man læser de spanske og portugisiske og i øvrigt også de græske papirer, som vi har fået tilsendt i Markedsudvalget, vil man kunne læse sig til, at netop de lande også ser den sociale dimension som et væsentligt og brugbart område for de sydeuropæiske lande, når Maastrichttraktaten er gået igennem.

Sagt på en anden måde: Hele unionstanken, hvorefter vi skal være solidariske med hinanden, mand for mand fra nord til syd, fra øst til vest, er ikke Fremskridtspartiets livret. Vi tænker på de mennesker, der er bosiddende i Danmark, og ønsker primært at hjælpe dem. Vi går ind for EF, vi går ind for den frie handel, og vi går ind for fri markedsøkonomi; det har SF ik-

[Annette Just]

ke altid gjort, men det er de altså lige pludselig begyndt på, forstår jeg.

Det, danskerne sagde nej til, var, at Europa skal blive til en føderal union. Jeg kunne godt have været lidt grovere og have sagt Vesteuropa og brugt de udmærkede udtryk, som SF selv brugte under valgkampen. Da sagde de, at der ikke skal hænges et sølvtæppe op mellem Øst- og Vesteuropa; men nu er SF hovedmænd bag, at vi gør det. Jeg ville ikke være stolt af at være i deres parti i dag.

Det var unionstanken, som et flertal i Danmark stemte imod, og nu håber man på, at åbenhed, nærhed og demokrati – nogle lidt forblommede ord, som også er sat ind i det nationale kompromis – skulle kunne hjælpe på det hele; men der står ikke et eneste sted i det nationale kompromis hvordan og hvor langt. Så længe vi ikke kan få pindet det helt ud, så må man have mig undskyldt, så kan Fremskridtspartiet ikke under nogen omstændigheder diskutere, hvordan der skal botaniseres i det danske nej. Det skal der ikke.

Vi skal ikke stå tilbage og se skræmte ud, når statsministeren starter sin skræmmeekampagne og siger, at Danmark ikke skal isoleres i EF, og når Europa-Parlamentet siger, at Danmark bare kan blive smidt ud af EF. Kanske vi er de eneste tilbageværende i Folketinget, som er så rimelige, at vi tror på, hvad der bliver sagt. Vi mener, at en mand er en mand, og et ord er et ord, og i hvert fald må det, når det er skrevet ned og underskrevet af alle statsoverhovederne, stå til troende. Der står i Romtraktaten, at ingen kan smides ud. Der står i Romtraktaten, at alle skal skrive under, for at man kan lave rettelser. Derfor duer det ikke at tro, at man bare kan botanisere.

Til sidst vil jeg, når nu hr. Ivar Nørgaard siger, at vi skal gøre noget også ude omkring, fortælle, hvad en tysk politiker fra Tysklands »markedsudvalg« – lidt morsomt måske, og dog, det er det såmænd ikke engang – sagde til os. Den tyske repræsentant sagde: »Vorherre bevares, hvorfor sendte Danmark Maastrichttraktaten ud til folkeafstemning? Hvis vi gjorde noget lignende, ville den falde med et brag«. Det er citeret efter hukommelsen, men i hvert fald er pointen god nok.

Vi ved, det samme vil ske i England; lad dem prøve. Vi var ærlige, vi sagde nej, og vi mener det.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Fru Annette Just sagde, at hun ikke ville være stolt af at være medlem af SF i dag, og jeg vil så bare kvittere ved at sige, at jeg på ingen måde ville være stolt af det, hvis fru Annette Just overhovedet havde den slags tanker.

Fru Annette Just sagde, at det var forkert at botanisere – udtrykket er jo meget interessant. Hvis man ser, hvad Fremskridtspartiet har fremlagt for Markedsudvalget på tre sider, så står der: »Fremskridtspartiet stiller derfor følgende krav for at kunne tilslutte sig et eventuelt kompromis mellem Danmark og de øvrige EF-lande . . .«. Derefter kommer der en – jeg ved ikke, om jeg må kalde det botanisering, men i hvert fald en række overskrifter. Det er ikke alle dem, der er i det nationale kompromis, for det er ikke så vidtgående som det nationale kompromis med hensyn til, hvor Danmark skal stå udenfor, men der står noget mere upræcist og løst om nærhedsprincippet. Jeg synes, det er en ærlig sag for Fremskridtspartiet, at man mener, man skulle have nogle mere løse formuleringer om, at nærhedsprincip osv. skulle vi have mere af.

Det papir, jeg står med her, har slet ikke den præcision, som det nationale kompromis har, og Fremskridtspartiet er altså selv i fuld gang med det, de så foragteligt har kaldt at botanisere. Jeg synes, det er et dårligt udtryk. Det, der er realiteten, er, at vi respekterer det nej, der blev sagt den 2. juni.

Så sagde fru Annette Just, og tidligere fru Pia Kjærsgaard, at det jo bare var bitte små justeringer – fru Annette Just kaldte det småpjet i et tidligere indlæg – som Danmark siger nej til. Det er dér, der går fuldstændig kuk i det for Fremskridtspartiet – hvis man må sige kuk. Det er derfor de slet ikke kan se, hvad der sker i Europa, ikke kan se, at den modstand, Danmark møder, netop skyldes, at de steder, hvor Danmark siger nej, er så præcise. Hvorfor har vi de problemer, og hvorfor er det nødvendigt at have det røde kort fremme over for de andre lande og sige: Vi sætter ikke vores underskrift på en aftale, før vi får dette her igennem? Det er jo netop, fordi det ikke er småpjet, det er lige præcis ramt i kernen. Og når Fremskridtspartiet ikke kan se det, så er det altså udtryk for enten utrolig uvidenhed og mangel på evne til at sætte sig ind i tingene, eller også er det ond vilje.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Men én ting står fast: taletiden for korte bemærkninger er 2 minutter.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Først og fremmest vil jeg sige til hr. Gade: én ting er helt sikker: der er ikke tale om ond vilje. Der er tale om, at Fremskridtspartiet prøvede på i det papir at udtrykke, hvordan vi i fællesskab kan nå frem til noget brugbart.

Der er en utrolig god grund til, at nærhedsprincippet er udtrykt på den måde, som det er, i det brev, hr. Gade sidder med. Det står nemlig helt klart og tydeligt gang på gang i papiret, at det skal være retsgyldigt, at de og de områder er underlagt nærhedsprincippet og skal afgøres så tæt på borgeren som muligt. Hr. Gade ville måske gøre klogt i ikke at nøjes med overskrifterne, men læse hele papiret. Det tror jeg for resten nok, han har gjort, men han har i hvert fald ikke forstået det.

Når hr. Gade siger, at Danmark møder modstand i resten af EF, har jeg på fornemmelsen, at det egentlig ikke så meget er Danmark, som det er politikerne ude omkring i EF, der møder modstand fra deres egen befolkning. Først nu er debatten startet, først nu er man begyndt at sige: Hov-hov, I er gået en kende for vidt! Det er princippet i det, som vi inden den 2. juni var totalt enige om: Her er man gået for vidt. Jeg mener stadig ikke, at det nationale kompromis pinder ud de væsentlige punkter, hvor man, om jeg så må sige, er gået for vidt. Det er kun småordningerne, som man kunne blive enige med hvem som helst her om, men det regulære, unionstanken, er der stadig.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Fru Annette Just sagde, at det, 50,7 pct. af danskerne sagde nej til den 2. juni, var en føderal union. Det er jeg enig i; jeg tror såmænd også, at en stor del af de andre 49,3 pct. var imod en føderal union.

Hvordan kan man have en føderal union uden forsvarsunion, uden økonomisk union, uden politimæssig og retlig union? Hvordan kan det blive en føderal union? Er det ikke meget væsentlige, afgørende træk i en føderal union: den forsvarsmæssige union, den økonomiske union og den politimæssige union?

Det, der siges i det kompromis, som vi har udarbejdet, er, at det er Danmark ikke med i. Det er for Danmarks vedkommende streget af Traktaten. Dette er endnu ikke accepteret af de andre lande. De anser det ikke for småting – det er kun fru Annette Just, som lige i denne situation gør det – men det må de acceptere, ellers vil Danmark blive ved med at sige nej, det er helt givet.

Så kan fru Annette Just sige: Jamen vi vil slet ikke have den union. Vi vil ikke engang have, at Spanien, Portugal eller Holland er med i en forsvarsunion, økonomisk union og politimæssig union. Men så vil jeg godt spørge fru Annette Just: Hvordan skal vi forhindre dem i det, hvis de har lyst til det? Skal vi sende »Peder Skram« derved? Jeg har ikke fulgt så meget med i forsvarsudviklingen, så jeg ved ikke, om »Peder Skram« stadig væk eksisterer, men hvis den gør, skulle vi så sende den ned til Middelhavet for at ankre op ud for en af de spanske byer og true dem fra det?

Det kan vi ikke hindre dem i, det er jo den reelle situation. Det er derfor, det er så vigtigt, at vi får fastslået, at Danmark er uden for den union. Det er, hvad der er en reel mulighed for, selv om det er svært nok. Det andet kan vi ikke hindre dem i. Men hvis vi kommer igennem – eller når vi kommer igennem – med vore krav, har vi åbnet op for et Europa i flere rum, og det kan få en meget stor betydning for den kommende europæiske udvikling.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Hr. Gert Petersen siger, at hvis vi får de danske særordninger igennem, så er der ingen union, når man ikke har fælles politi, forsvar, mønt osv. Der står intet i det såkaldte nationale kompromis om, at de 11 andre lande ikke må gøre det; der står, at Danmark ikke vil deltage. Men hr. Gert Petersen endte med at sige: Vi kan da heller ikke forhindre dem i det. Jo, det kan vi. Vi kan forhindre dem i det, fordi vi har sagt nej til Unionen, og der skal være 12 underskrifter.

Angående det sidste, om vi skulle sende »Peder Skram« ned for at ankre op ud for en spansk by, vil jeg sige, at jeg synes, den skal have lov til at skramle rundt, hvor den så end skramler henne.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Hr. Gert Petersen sagde, at det nationale kompromis netop betød, at der ikke blev nogen union. Så må hr. Gert Petersen prøve at forklare pressen i Danmark, hvordan det forholder sig. Nu har jeg f.eks. her forsiden af Politiken fra den 28. oktober 1992 med billede af en smilende Holger fra SF og Nyrup Rasmussen . . .

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg vil gøre opmærksom på, at medlemmerne skal omtales med »hr.«.

Aage Brusgaard (FP):

. . . og hr. Nyrup Rasmussen i centrum, og dér skriver Politiken: »På vej mod unionen«. Det er det nationale kompromis, som pressen beskriver sådan, så i hvert fald har pressen samme opfattelse som Fremskridtspartiet: at selv det nationale kompromis er et skridt hen imod Unionen.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Det er noget helt nyt for mig, at en redaktionssekretær på Politiken nu er blevet det afgørende sandhedsvidne. Det skal jeg huske, næste gang der er nogle beskidte overskrifter om Fremskridtspartiet.

Nej, der står intet i det nationale kompromis om, at de andre ikke må, og det er naturligvis i erkendelse af, at vi da ikke kan forhindre dem i det. Der er retligt grundlag for, at vi kunne sige, at de ikke må. Vi har et stærkt retligt grundlag, og det er jo også argumentet – som jeg f.eks. hørte hr. Ivar Nørgaard anvende – over for dem, at Maastrichttraktaten er død, hvis Danmark ikke skriver under. Det må de se i øjnene, og jeg tror egentlig også, at de vil erkende det. Nede i Europa-Parlamentet vil de nok ikke, for de er jo altså sådan lidt vilde parlamentarikere, men regeringerne skal såmænd nok erkende det; men så laver de da noget for sig selv, og det kan vi ikke forhindre dem i.

Det, vi kan gøre, og det, vi kan stå fast på, er at holde Danmark udenfor, og fru Annette Just kan ikke komme uden om, at det er det, der ligger i det nationale kompromis. Med de krav, som er stillet op, og som netop er antiføderale

unionskrav for Danmarks vedkommende, holdes Danmark uden for.

SF har for så vidt ren samvittighed, for vi erklærede allerede inden folkeafstemningen, at vi ikke ville diktere de andre lande. I vores udtalelse før folkeafstemningen stod der, at de andre lande må gå videre, hvis de har lyst til det; vi vil bare ikke. Danmark skal holdes udenfor, men det kan man jo sige er noget, der kun vedrører os. Jeg mener også, at det er et rigtigt standpunkt, som har at gøre med nogle realiteter i verden, men samtidig tilgodeser, at Danmark ikke vil være med i den føderale union på disse for en union helt afgørende punkter. Det er det, der siges nej til med det nationale kompromis, det er det, vi skal have gennemført, og så er Danmark udenfor.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Fru Annette Just har ordet for en kort bemærkning, og så mener jeg, at tiden er inde til at fortsætte i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Nej, så nemt er det ikke, må jeg sige til hr. Gert Petersen.

Hvis Danmark ikke bad om nogen særordning, f.eks. for politisamarbejdet, så ville det samarbejde, vi har politikorpserne imellem, fortsætte – det gør det alligevel – men vi ville aldrig nogen sinde blive tvunget til at gå ind i et europæisk politikorps, for det kræver enstemmighed at føre det fra søjle 3 til søjle 1, og derved havde vi kunnet forhindre de andre lande i det. Det kan vi ikke, når vi på forhånd har sagt, at de andre godt må køre videre.

Det samme gælder forsvaret: Vi kunne have stået fast på, at vi ikke vil med i Vestunionen – det ville hr. Gert Petersen ikke.

Og tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union er der ærligt talt ikke meget forandret i, for den havde vi kunnet blive ude af, ligegyldigt hvor meget vi ville være med til. Jeg har ikke noget imod det, som det står.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Fru Annette Just ved lige så godt som jeg, at mange gange, når der har været krav om enstemmighed i forbindelse med beslutninger,

[Gert Petersen]

der skulle tages i det EF, der hviler på den Romtraktat, som fru Annette Just er så begejstret for, er der blevet lagt et utroligt pres, det være sig på Danmark eller en anden stat, der har stået helt alene, og til sidst kapitulerer staten, så går regeringen og et flertal med til det.

Det, vi gør her, er, at vi lukker. Vi lukker med det samme, og der skal være fem sjettedeles flertal i overensstemmelse med grundlovens § 20 for at ændre det. Det er forskellen, og det er en helt afgørende forskel fra den situation, at det flyder, og at det afhænger af parlamentariske situationer, pres udefra osv. under de givne omstændigheder, om Danmark vil være med eller ej.

Og så er jeg altså efterhånden træt af at høre det dér med, at forsvarssamarbejdet først begynder i 1996/97, eller hvornår det nu er. De paragraffer, som hr. Gade henviste til, er i kraft fra det øjeblik, Traktaten træder i kraft. Jeg har hørt det samme sludder også nede i EF-Parlamentet, hvor man har prøvet på at bilde os det ind. Jeg har hørt det fra nogle dertil indrettede EF-jurister, men det er det ikke blevet rigtigere af. Forsvarssamarbejdet træder i kraft, fra det øjeblik Traktaten træder i kraft. Ved at vi stiller os uden for Traktaten på det område er vi ikke med, selv om det træder i kraft for de andre lande, og der skal fem sjettedeles flertal til, for at vi kan komme med.

(Kort bemærkning).

Ivar Nørgaard (S):

Jeg finder det nødvendigt for en afklaring af dette spørgsmål om, hvorvidt de andre kan gøre, hvad de vil, eller de ikke kan gøre, hvad de vil, at komme med et par enkelte betragtninger.

Det er jo sådan, at i henhold til både Romtraktaten og Maastrichttraktaten skal der være enstemmighed. Man kan ikke blive smidt ud af Romtraktaten, for hvis man ikke stemmer for Maastrichttraktaten, er man alligevel i Romtraktaten. Man kan ikke ændre Romtraktaten, uden at alle 12 lande er enige. Og man kan ikke få vedtaget Maastrichttraktaten, medmindre alle 12 lande skriver under. Det er det bedste argument, vores ministre og vi andre har, når vi er ude at tale med dem, at det kan de ikke uden videre.

Hvis de siger nej til det, vi nu foreslår, skal de i gang med nye besværlige forhandlinger

for at lave en anden traktat for sig selv; men vi kan da ikke benægte, at det kan de selvfølgelig gøre. De får besvær med det, og de får mange af de problemer, de i dag skønner vil opstå, fordi vi har sagt nej. Der er kommet megen kritik frem af indholdet af Maastrichttraktaten, og det kan medføre, at de får vanskeligt ved at gøre det. Men selvfølgelig kan de gøre det, hvis der er politisk vilje til det; det skal vi bare være klar over.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er meget enig i det, hr. Ivar Nørgaard sagde her til sidst, for jeg synes, det sætter det, hr. Gert Petersen sagde før om, at det selvfølgelig, når der kræves enstemmighed, er en naturlig sag for de andre lande at lægge pres på, fint i relief. Der bliver lagt pres på Danmark for øjeblikket, ingen tvivl om den sag. Der er mange lande – i hvert fald en halv snes stykker af EF-landene – der ønsker denne traktat gennemført, samtidig med at de siger, at der overhovedet ikke må åbnes for genforhandling. Det er jo det, de siger.

Men vi i Fremskridtspartiet er modige nok til at sige: Vi vil ikke ligge under for det pres. Jeg tror egentlig også, at selv udenrigsministeren ville have godt af at have mod – selv om han sidder og smågriner – til at sige: Jamen hov, I er nødt til at ændre noget, for ellers kommer I ikke videre. Jeg har været meget enig, når hr. Ivar Nørgaard har fremlagt det på den måde på internationale møder.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Jeg vil gerne spørge SF – og det bliver nok hr. Gert Petersen – om følgende: Det, jeg hørte fra SF umiddelbart efter afstemningen den 2. juni, var følgende:

»SF vil under ingen omstændigheder acceptere en ny folkeafstemning om EF-unionen. Unionstanken er død i Danmark. Danskerne har én gang for alle sagt nej til det bureaukratiske makværk, som Maastrichttraktaten er.«

Det blev sagt af hr. Holger K. Nielsen på et grundlovmøde umiddelbart efter afstemningen. Er det i overensstemmelse med SF's nationale kompromis?

[Køpke Christensen]

Herudover udtalte SF, at de sagde klart fra med hensyn til at acceptere en model, hvorefter særlige forklarende fodnoter skulle holde Danmark inden for EF-unionen. »Jeg afviser helt og aldeles tanken som et fantasifoster. Der er tale om nogle fristile uden skygge af realisme,« sagde hr. Holger K. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Først til fru Annette Just: Ja, der bliver lagt pres på Danmark nu, det er helt rigtigt. Som jeg sagde, har vi oplevet mange tidligere situationer, hvor presset har resulteret i, at man er kommet igennem med det, og vi kan komme til at opleve senere situationer.

Netop derfor er tiden inde til, at Danmark står fast og siger nej til presset, for hvad er det, det går ud på? Det går ud på, at vi skal skrotte vores krav om undtagelser, vi skal skrotte vores krav om forbedringer og underskrive Maastrichttraktaten, som den er – prøve med en ny folkeafstemning osv. Det er det, presset går ud på. Det skal vi stå fast over for.

Har vi stået fast over for det, og er det lykkedes at komme igennem med det, så kan der ikke senere lægges pres på os, når det drejer sig om forsvarsunion, når det drejer sig om økonomisk union, og når det drejer sig om politimæssig union. Der kan ikke senere lægges pres på os, hvis vi står fast nu. Derfor synes jeg, det er dybt beklageligt, at Fremskridtspartiet vælger at stå uden for den modstand, som bør eksistere i Danmark, mod det pres, som lægges på os nu; men o.k., det er Fremskridtspartiets afgørelse.

Til det andet spørgsmål om ny folkeafstemning skal jeg sige, at det nationale kompromis ikke lægger op til en ny folkeafstemning om Maastrichttraktaten som sådan. Det lægger op til en ny folkeafstemning om traktaten minus forsvarsunion, minus økonomisk union, minus politimæssig union og minus unionsborger-skab – og så får man noget helt andet. Hvor det tidligere var en traktat med forsvarsunion, politimæssig union og økonomisk union, som danskerne skulle stemme ja eller nej til, så er det nu en traktat uden forsvarsunion, uden økonomisk union og uden politunion. Det er noget andet.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Jeg er altid glad, når der er ærlighed i politik, og det er der åbenbart fra hr. Gert Petersens side. SF erkender nu, at det, der blev udtalt umiddelbart efter unionsafstemningen fra SF's side, ikke holder stik.

Man ville netop ikke acceptere en model, hvor der var særlige forklarende fodnoter; men det vil jeg kalde det, vi får nu, uanset hvad SF vil kalde det. Jeg var ganske enig med hr. Holger K. Nielsen, der på daværende tidspunkt afviste det som et fantasifoster. Der er forskel på det, der blev sagt på daværende tidspunkt, og det, der bliver sagt på nuværende tidspunkt. Citatet er fra Jyllands-Posten den 11. juni 1992, og jeg ville gerne have, at det, der er blevet sagt af hr. Holger K. Nielsen på et grundlovmøde, kunne blive tilbagevist her fra talerstolen.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Jeg skal gøre det helt kort. Hvis nogen vil kalde en forsvarsunion, en økonomisk union og en politimæssig union fodnoter, må jeg sige, at det er nogle kolossale fodnoter. Men det er naturligvis et subjektivt skøn; man må bruge, hvilke ord man vil. For mig er det altså ikke fodnoter. Det er det faktisk heller ikke for de andre 11 lande.

Addi Andersen (CD):

Da vor markedsordfører, hr. Duetoft, på grund af et møde i Belgien ikke kan være til stede, skal jeg på CD's vegne kort sige, at CD stadig mener, at Maastrichttraktaten er et rigtigt skridt at tage for Europa. Derfor var det også afgørende for CD-gruppens flertal, at det såkaldte nationale kompromis lader de andre 11 lande fortsætte den udvikling, de mener er rigtig.

Selv om der er flere punkter i kompromiset, vi i CD er meget bekymrede over, var det den overordnede vurdering hos flertallet i gruppen, at CD skulle støtte for at hjælpe ikke mindst udenrigsministeren i den vanskelige forhandling med de øvrige 11 lande. Når dertil kommer, at Danmark på et senere tidspunkt efter vedtagelse i Folketing og folkeafstemning kan fragå sine undtagelser, besluttede gruppen nølende at sige ja. Men vi lægger ikke skjul på, at

[Addi Andersen]

vi er bekymrede over, at Danmark kommer ud på sidelinjen, en sidelinje, som en række af de nye ansøgere til EF-medlemskab ikke engang ønsker at stå på.

Vi har set, at forhandlingerne med de 11 andre medlemslande om en dansk ordning er vanskelige. Derfor havde vi også helst set, at denne debat var blevet aflyst. Her midt i forhandlingerne er det ikke tiden til store proklamationer og bindinger, der kan ødelægge forhandlingsklimaet. CD vil derfor undlade at gå ind i en større debat om de førte forhandlinger og i stedet ønske udenrigsministeren held og lykke i det fortsatte arbejde.

Men til sidst kan jeg ikke lade være med at sige til fru Pia Kjærsgaard, at udfærdigelsen af det nationale kompromis ikke kan forhindre mig i at føle mig som talsmand for halvdelen af befolkningen, lige så vel som fru Pia Kjærsgaard åbenbart føler sig kaldet som talsmand for den anden halvdel.

Niels Helveg Petersen (RV):

Fremskridtspartiet har tydeligvis sat sig for at dokumentere, at Fremskridtspartiet er mere imod alt, hvad der har med EF at gøre, end SF og alle andre her i folketingsalen, og jeg synes, det er lykkedes godt. Jeg synes, fru Pia Kjærsgaard og fru Annette Just er medlemmer af Tinget her med ret få argumenter, men i dag har de brugt dem hele tiden.

Jeg vil alligevel gerne sige tak til Fremskridtspartiet for denne debat. Jeg synes, det er nyttigt, at den er blevet rejst, fordi denne debat giver anledning til at få fastslået det, som er kendsgerningen, nemlig at et meget stort flertal her i Folketinget – syv af otte partier – står bag den danske politik over for Europa.

Det bliver fastslået, når vi vedtager denne dagsorden, som er foreslået af hr. Ivar Nørgaard, og som Det Radikale Venstre med stor fornøjelse stemmer for. Dermed bliver det fastslået, hvor stort et flertal i Danmark der i virkeligheden står bag regeringens anstrengelser for at forhandle sig frem til en særlig ordning for Danmark. Det er en styrke for regeringen i forhandlingerne at vide det, og det er godt, at de andre lande kan tælle efter og se, at det er rigtigt, at et meget stort flertal her i Danmark står bag regeringens politik. Derfor tjener denne debat absolut et meget nyttigt formål.

Jeg vil komme med den bemærkning til fru Pia Kjærsgaard, at der ikke er noget grundlovsproblematisk i, at Danmark søger en ny forhandling med de øvrige EF-lande, der så fører frem til en ny folkeafstemning. Alle fru Pia Kjærsgaards betragtninger om, at det, vi foretager med det danske udspil, er problematisk i forhold til grundloven, må jeg helt afvise. Det, der er tale om, er at forsøge at nå frem til et forhandlingsresultat, der derefter skal lægges ud til en ny folkeafstemning. Men det er jo et andet grundlag, det er ikke det samme grundlag. Og i dette kan der ikke siges at være noget som helst, der strider imod grundloven. Ét folk ved én folkeafstemning kan selvfølgelig ikke binde det samme folk ved en anden folkeafstemning. Så enkelt er det.

Det danske udspil indeholder to væsentlige hovedpunkter. Det ene er spørgsmålet om fælles gods, om mere åbenhed, nærhed og demokrati i EF's dagligliv.

Det mest værdifulde, man kan sige om resultatet den 2. juni her i Danmark, er egentlig, at den danske folkeafstemning hermed kom til at rette søgelyset mod en debat, der ulmede andre steder end hos os, og som nu brød ud i lys lue. Den danske folkeafstemning blev startskuddet til en almen europæisk diskussion om større åbenhed og nærhed i det europæiske samarbejde, og det er en god ting.

Den opmærksomhed, der herved er vakt omkring åbenhed og nærhed, kan få overordentlig stor betydning i de kommende år. Den kan få betydning dels selvfølgelig med hensyn til, hvad der kan og skal forhandles færdigt nu, men den kan også få betydning som principiel retningslinie for EF-samarbejdets udvikling i det hele taget i de kommende år. Der er sat nogle andre overskrifter, og det genfinder man jo meget tydeligt i Birminghamerklæringen.

De særlige danske krav skal jeg ikke repetere fuldt ud, men især hæfte mig ved to ting. Først vil jeg sige om det forsvarsmæssige, at det for Det Radikale Venstre er afgørende, at Danmark på det forsvarsmæssige område får en særlig ordning, således at vi er fritaget for den forsvarspolitiske dimension. Det har hele tiden for Det Radikale Venstre været en anstødssten i forhold til Maastrichttraktaten, og vi ser derfor frem til, at Danmark på dette område kan få en særlig placering.

[Niels Helveg Petersen]

Og så vil jeg gerne sige om det økonomiske og monetære, at jeg står bag det, der er i udspillet, om, at Danmark skal stå uden for den tredje fase. Men jeg vil gerne sige til fru Annette Just og fru Pia Kjærsgaard og andre, der måtte være i tvivl, at det forhold, at vi står uden for tredje fase, ikke stiller mindre krav til vores økonomiske politik end det at være med i tredje fase. Det er en fundamental misforståelse. Hvis man studerer lidt, hvad vismændene har sagt i deres nyeste rapport, håber jeg, man vil lægge mærke til dette. Står man uden for tredje fase og de andre går ind i den, vil kravene til vores egen omkostningspolitik om at holde vores inflation, vores lønstigninger nede være endnu skrappe, end hvis vi er med i tredje fase.

Det er et synspunkt jeg finder fortjener at blive fremhævet, når vi nu i øvrigt ønsker os denne særstilling.

De danske forhandlinger er selvfølgelig centrale for Danmark selv. Jeg mener, det er af overordentlig stor betydning, at vi finder en løsning i forhold til de andre EF-lande, der betyder, at Danmark kan forblive et aktivt medlem af det europæiske samarbejde. Det er væsentligt for os politisk, og det er væsentligt for os økonomisk.

Men et godt resultat af de danske forhandlinger har også betydning for andre. Det har stor betydning for det videre forløb i Storbritannien, og det har stor betydning for optagelse af nye medlemslande blandt EFTA-landene. Derfor – fordi det er af stor betydning ikke alene for os, men for den europæiske udvikling i det hele taget – bør vi ønske de danske forhandlere al mulig held og lykke i deres bestræbelser for at nå frem til en dansk aftale. Og jeg glæder mig over, at vedtagelsen af dagsordenen i dag giver de danske forhandlere så solidt et rygstød.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Blot to bemærkninger til hr. Niels Helveg Petersen, som var så stolt af, at så stort et politisk flertal stod bag det nationale kompromis, syv ud af otte partier. Det er vel kun lidt over et halvt år siden, at både hr. Niels Helveg Petersen og andre fra regeringspartierne med lige så stor stolthed kunne sige, at der nu stod et enormt flertal bag et ja til Maastrichttraktaten.

Det var seks ud af otte partier. Det var kun knebent, ved at nogle undlod at stemme, at der ikke var fem sjettedeles flertal.

Er det det hovedargument, man vil gå ud med til de andre nationer i EF, at der stadig står et flertal bag? Men det blev et nej sidste gang! Jeg tror ikke, man skal bruge det som hovedargument. Jeg tror, man skal sige: Lad os prøve, om det ikke kan lade sig gøre at finde frem til en fornuftig løsning, hvor alle kan være med. Det kunne være, det kunne give noget, der var fornuftigt.

Fremskridtspartiet går ind for EF. Jeg troede, hr. Niels Helveg Petersen i det mindste havde fattet det, i betragtning af at han i den tid, han var minister, mange gange har måttet konstatere, at netop Fremskridtspartiet blev redningsstrået for den videre udbygning af det indre marked.

Med hensyn til Den Økonomiske og Monetære Union har vi hele tiden i Fremskridtspartiet sagt ja til anden fase. Det var tredje fase med den fælles mønt og centralbanken, vi gik imod. Derfor vil jeg bede hr. Niels Helveg Petersen om at skrive sig bag øret, at Fremskridtspartiet var de første i Markedsudvalget til at sige ja til anden fase.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Nu var fru Annette Just inde på noget af det samme, som jeg ville ind på. Det er også til hr. Niels Helveg Petersen, som brugte meget af sin taletid på at forklare, at det var godt, vi fik denne debat, for den kundgjorde, at der nu var syv for og kun et imod, og det er jo korrekt. Indtil den 2. juni var der seks for og to imod, men over halvdelen af befolkningen var trods alt imod, altså var enige med de to partier herinde. Og nu er det så 7-1.

Men den meningsmåling, der har været i Børsen den 16. november – det er tre dage siden – fortalte, at det er et meget knebent flertal i befolkningen, der i dag vil sige ja til det nationale kompromis. Af Socialdemokratiets vælgere vil 35,5 pct. sige ja til det nationale kompromis, mens 46,8 pct. vil sige nej. Af SF's vælgere er der 19,2 pct., der ville overveje at sige ja, mens 66,4 pct. af SF's vælgere er overbevist om, at de stadig væk vil sige nej uanset det nationale kompromis.

[Aage Brusgaard]

Jeg synes nok, at både Socialdemokratiet og SF har et forklaringsproblem over for deres vælgere også efter det nationale kompromis.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil også sige til hr. Niels Helveg Petersen, at der ikke er noget nyt i, at det er syv af Folketingets partier, der står bag dette kompromis. Det har udenrigsministeren også været rundt og fortælle i Europa, så der er ikke noget nyt i denne dagsorden, som de syv partier står bag.

Der er i og for sig heller ikke noget nyt i, at man mange gange løber fra en dagsorden, man har vedtaget, og vi synes i Fremskridtspartiet, at man faktisk løber fra den dagsorden, man selv var med til at vedtage den 18. juni. Derfor har vi strammet en smule op på den i dag og foreslået den en gang til.

Det, jeg gerne vil sige til hr. Niels Helveg Petersen, der henholdt sig til det forfatningsmæssige, er: Jamen jeg synes, det er problematisk både i forhold til grundlov, til Romtraktat og til Maastrichttraktat, det, man har foretaget sig, først i forhold til grundloven, hvor det var en bindende folkeafstemning, man afholdt den 2. juni, dernæst i henhold til Romtraktaten, hvor der står, at alle lande skal være enige, og endelig i forhold til Maastrichttraktaten, hvor der står, at man ikke kan ratificere, før alle har skrevet under. Altså, alle skal være med på dette her.

Alvorlig talt synes jeg, det er et meget, meget stort problem, som jeg meget vil bede hr. Niels Helveg Petersen om at forholde sig til, fordi Det Radikale Venstre ved hr. Niels Helveg Petersen har lagt så meget vægt på grundlov og på, at alt skulle være i orden. Det her er ikke i orden. Det er slet ikke juridisk i orden, men jeg mener heller ikke, det politisk er i orden. Og jeg fatter ikke, at der ikke er flere, der har et problem med, hvordan man har gebærdet sig i denne sag. Det er en skandale. Det er ikke moral, det er simpelt hen noget, man ikke kan være bekendt.

Kunne man forestille sig, at det var blevet et lille ja den 2. juni, og at de partier, som havde anbefalet et nej, så ville have krævet en ny folkeafstemning? (*Gert Petersen*: Ja). Jamen hvor er forskellen? Det kunne vi i hvert fald ikke forestille os, må jeg så sige til hr. Gert Peter-

sen. Når man lægger ting ud til folkeafstemning, kan man da ikke gøre andet end at tage ad notam, hvad et flertal har bestemt.

Jeg tager ikke patent på folkets mening, men jeg vil have lov at fremhæve, at det er et flertal, der har forholdt sig til denne sag den 2. juni.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg vil gerne endnu en gang hjerteligt takke fru Pia Kjærsgaard og fru Annette Just, fordi de har rejst denne debat. Og når jeg gentager denne tak, er det ikke for at genere Fremskridtspartiet – det var nærmest, som om det blev opfattet på den måde, for jeg fik jo hidsigt svar på tiltale – men jeg gør det, fordi jeg virkelig mener, det er en fordel.

Det forhandlingsudspil – »Danmark i Europa«, som statsministeren kalder det i sin tale – som syv af otte partier står bag, har jo aldrig været forelagt Folketinget i sin helhed. Det bliver det nu, og det bliver bekræftet ved en åben debat i salen, at dette er det danske grundlag, og det er et godt grundlag for de videre forhandlinger.

Så siger fru Annette Just, og hr. Aage Brusgaard følger op, at før folkeafstemningen var det seks af otte partier, der blev underkendt af vælgerne, nu er det syv af otte, og vi kan blive underkendt igen. Jeg foruddiskonterer ikke udfaldet af nogen folkeafstemning. Meget afhænger af forløbet af de videre forhandlinger. Det, jeg forholder mig til, er, at det for de videre forhandlinger netop nu er en stor fordel, at så bredt et flertal i Folketinget står bag de danske positioner.

Det, der er bemærkelsesværdigt, er jo, at efter at vi har haft en folkeafstemning, hvor et flertal sagde nej til Maastricht, har det alligevel kunnet lykkes for et stort flertal i Folketinget at enes om den danske forhandlingsposition. Det er det, der er bedriften, at efter at folkeflertallet – ganske vist et lille flertal – den 2. juni sagde nej til Maastricht, har det kunnet lykkes at finde frem til, hvad der på det grundlag herefter er den danske politik, og det tror jeg gør indtryk i udlandet.

Kofod-Svendsen (KRF):

Efter at have fulgt den flere timer lange debat har jeg ikke kunnet undgå at bemærke, at der sjældent er brugt så mange ord for at sige

[Kofod-Svendsen]

så lidt. Men jeg er tilhænger af ytringsfrihed, så det er helt fint, at man bruger mange ord, mange gentagelser, uden at der, sådan som jeg har lyttet mig til det, er kommet noget som helst nyt frem.

Men ligesom ordføreren for Det Radikale Venstre er jeg meget godt tilfreds med, at vi nu får konstateret, at der er syv partier, som står bag det danske forhandlingsudspil. At det bliver bekræftet ved en debat her i salen og ved en afstemning, synes jeg alt andet lige er en fordel, så jeg vil også takke Fremskridtspartiet for, at vi får mulighed for at manifestere denne brede enighed bag det danske forhandlingsudspil.

Der er to hovedelementer i udspillet, det fælles gods og de danske særønsker, hvor jeg især vil sige noget om det fælles gods – åbenhed, nærhed, demokrati – da jeg mener, det er det fremadrettede. Jeg mener, vi har peget på tre væsentlige begreber, som vil betyde en forbedring, en udbygning af Maastrichtkomplekset.

Vi ønskede allerede i det danske memorandum fra oktober 1990 mere åbenhed i EF-sammenhæng. Det var et af de steder, hvor vi ikke kom så langt, som vi ønskede. Der er nogle erklæringer om mere åbenhed, som jeg mener er et lille skridt i den rigtige retning. Nu skulle vi gerne tage et betydeligt større skridt. Jeg synes, det er meget afgørende, at vi får åbenhed i selve lovgivningsprocessen, hvor Ministerrådet fungerer som det lovgivende organ, ligesom Folketinget er lovgivende, så at man dér i offentlighed kan komme med sine argumenter for, hvorfor man er for et forslag, hvorfor man er imod, hvem der stemmer for, hvem der stemmer imod, og hvem der undlader at stemme.

Her håber jeg, vi kan komme et væsentligt skridt fremad mod større åbenhed, og at vi også får mere gennemsigtighed i hele udarbejdelsen af direktiver og andre forslag fra EF-Kommissionen. Hvad vi helt præcis kommer til at lande på, er der vel ikke nogen, der ved i øjeblikket, men jeg er overbevist om, at den danske indsats vil medføre, at vi kommer længere. Jeg kan kun håbe, at vi kommer ganske langt.

Det næste er subsidiaritetsprincippet, nærhedsprincippet. Herved får vi en klarere kompetence- og opgavefordeling mellem EF og de enkelte lande, så vi får det til at stå klart: Dette

område hører under EF, på nogle områder har vi en del kompetence, og så har vi nogle områder, hvor det er de enkelte lande, som alene træffer beslutning. Det kan også være inden for det samme område. På miljøområdet f.eks. er vi tilhængere af, at der er spørgsmål, som skal ordnes på EF-niveau med mindsteregler. Men det betyder ikke, at alt inden for miljøpolitikken skal ordnes af EF. Også her må vi finde den rigtige kompetencefordeling. Der er nogle opgaver, som naturligt ordnes i de enkelte lande. Det fremgår jo også af Maastrichttraktaten, men det må klargøres. Vi må have en bedre fordeling, så vi også undgår et for stort bureaukrati.

Det er en af de ricisi ved EF, som jeg har omtalt mange gange og gerne vil gentage her, at vi får et, skal vi sige omsiggribende bureaukrati, hvor vi kan få en for stor offentlig sektor i EF. Det er en af Danmarks opgaver at holde EF-samarbejdet på et rigtigt niveau, så vi ikke får dobbeltarbejde mellem de enkelte lande og EF. Dér tror jeg subsidiaritetsprincippet kan blive meget nyttigt.

Jeg er vidende om, at der er forskellige opfattelser af subsidiaritet. Jeg har læst det sidste udspil, der er kommet fra Spanien, og dér er nogle tanker, jeg ikke er begejstret for. Jeg synes, der er tale om for megen centralisme. Heldigvis er der kommet andre papirer f.eks. fra Tyskland, som jeg synes har været vældig klargørende og væsentlige, og det, at subsidiaritet er kommet ind i Maastrichtteksten, og at vi nu satser på en nærmere udmøntning, mener jeg er en forbedring.

Det sidste er demokratispørgsmålet. Her lægger Maastricht op til, at vi får inddraget de nationale parlamenter lidt, men ikke nok. Det mener jeg er den næste opgave, at vi får inddraget de nationale parlamenter langt klarere også i en formulering af, hvilken kompetence de har f.eks. ved en høringsrunde, og at vi får et samspil mellem de nationale parlamenter og Europa-Parlamentet. Jeg tror også, vi på den måde kan få tydeliggjort over for borgerne i de enkelte EF-lande, hvad det er, der foregår i EF. De nationale parlamenter kan her få en høringsmulighed, så der kommer til at foregå en debat i de enkelte parlamenter, og gerne en udbygning af vort Markedsudvalg. Jeg er selv tilhænger af, at vi inddrager de enkelte underudvalg og specialudvalg, så Markedsudvalget

[Kofod-Svendsen]

mere bliver det koordinerende udvalg, og at vi får nogle debatter her i folketingsalen om kommende EF-lovgivning. På den måde får vi parlamenterne inddraget i højere grad.

Åbenhed, nærhed og demokrati mener jeg vil betyde en forbedring af det, der allerede ligger i Maastrichttraktaten, som efter min mening er en forbedring af Romtraktaten. Men den yderligere forbedring vil være noget, som adskiller sig fra denne, og en udbygning, som jeg hilser meget velkommen. Sammenholdt med de danske særønsker mener jeg der er basis for en ny afstemning.

Aage Brusgaard (FP):

Jeg har på fornemmelsen, at debatten er ved at ebbe ud, og jeg har nok hørt i hvert fald tre fjerdedele af debatten herinde i dag.

Der er noget, ingen har nævnt, og som jeg tror er en af årsagerne til, at der i befolkningen er så stor modstand mod en union. Derfor vil jeg lige nævne det, og jeg håber også, at udenrigsministeren og statsministeren vil komme ind på problemet. Det er den svindel, der foregår med EF-midlerne.

EF's egne revisionsrapporter har sagt, at der bliver svindlet for ca. 40 mia. kr. Det er vel typisk de sydlige lande, der får penge 3, 4, 5 gange for vin og andre ting, de måske ikke producerer. Hvis der i Danmark opdages lidt svindel – vi har set det på et slagteri – bliver den virksomhed eller den person, der svindler, straks slæbt for retten og afkrævet en forklaring. Hvis det derimod er svindel, der foregår i de andre lande, er det næsten 100 pct. sikkert, at den, der kan tilrane sig flest EF-midler, bliver valgt til parlamentet, næste gang der bliver parlamentsvalg i det pågældende land.

Der er altså en mentalitetsforskel mellem Danmark og de lande, som nogle ønsker vi skal i union med. Jeg tror, det er en af grundene til, at så mange danskere siger nej. De siger: Vi skal først have styr på det, vi har sagt ja til, før vi går ind i en union, og vi vil ikke være med i en union sammen med nogen, der bedvidst svindler og bedrager, og hvis regering ikke vil gribe ind.

Nu har jeg det meget med avisudklip, og det er jo, fordi det er i aviserne, vores politikere bevæger sig. Jeg har et udklip fra Politiken den 19. september, og det er EF-parlamentariker Kirsten Jensen, der udtaler: »Planløs og dyr

miljøpolitik i EF«, og hun beskriver, at Revisionsretten giver flere eksempler på, at der hverken er hoved eller hale på EF's miljøpolitik, som mindst koster 8 mia. kr. om året. Det vil altså sige, at Socialdemokratiets egne parlamentsmedlemmer fortæller, at der foregår et milliardstort overforbrug, som er spildt.

Vi får alle sammen Dansk Industris Ugebrev. Man skriver her om budgetstigningen: »I december ventes EF-medlemslandene at vedtage det nye 4-årige strukturfondsbudget på ca. 850 mia. kr.« Det er en fordobling i forhold til 1989-1992-budgettet. Danmark skal altså til at betale betydelig flere penge til sydlandene.

Jeg vil også lige nævne en artikel i Børsen den 29. oktober, hvor der står: »Det indre marked er rent blændværk.« Rapporten konkluderer, at samarbejdet næppe kan fungere i praksis, og det er EF's egne kommissionseksperters, der udtaler det. Det er også en af årsagerne til, at Fremskridtspartiet stadig anbefaler et nej. Vi vil, at vi skal have orden i de ting, vi har sagt ja til, altså det indre marked, få de ting til at fungere, få budgetterne til at fungere, få de penge, vi bruger, brugt til de rigtige poster og ikke til svindel og bedrageri.

Hvis man ikke har lyst til at kontrollere de ting, vil Fremskridtspartiet have ulyst til at gå ind i et tættere samarbejde.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg vil gerne på regeringens vegne takke for de mange gode råd, partiernes ordførere har givet under den lange debat i dag. Det ligger vist i sagens natur, at regeringen umuligt vil kunne følge alle rådene på én gang, men sådan er jo vilkårene.

Det, der nu er tale om, er, at Folketinget lidt senere skal stemme om en dagsorden. Denne dagsorden er foreslået på syv partiers vegne, og jeg mener, at det historisk er en god og klar ting, at Folketinget nu her i salen får lejlighed til at tage stilling til, om det er eller det ikke er dokumentet, det, som kaldes »Danmark i Europa«, det, der skal være grundlaget for de fortsatte forhandlinger mellem Danmark og vore partnere i EF.

Jeg kan ikke være så meget i tvivl. Jeg mener, at debatten i dag giver den kærkomne anledning til, at Folketinget vil kunne bekræfte her i salen, at det er »Danmark i Europa«, som er udgangspunktet for de forhandlinger, der

[Statsministeren]

nu foregår, og som vi håber at kunne bringe lykkeligt til afslutning, således at vi får tilvejebragt et nyt og fair grundlag, som vi kan forelægge for den danske befolkning, når øjeblikket er inde, således at man med rimelighed og fornuft kan tage stilling på ny.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg skal forholde mig lidt til, hvad jeg endnu ikke har kommenteret over for de forskellige ordførere, og jeg vil også gerne lige over for statsministeren tage spørgsmålet om de nordiske lande op; det er der ikke rigtig nogen der har omtalt i debatten.

Fremskridtspartiet mener naturligvis, at de nordiske lande skal være meget velkomne i EF-samarbejdet, men der har man jo nøjagtig det samme problem, at det er regeringerne i de nordiske lande, som ønsker, at deres respektive befolkninger skal meldes ind i den store union, mens der stadig væk, i hvert fald ifølge meningsmålingerne, er modstand imod det i landenes befolkninger. Det synes jeg man skal have med, hver gang man omtaler den velvilje, der er fra politikere med hensyn til at melde os ind i den store union, som der altså ikke er den helt store tiltro til i de nordiske lande.

Så skal jeg også komme lidt mere ind på det, der hedder ånden, altså åbenhed, nærhed og demokrati. Det er jo, i hvert fald som det hidtil har været fremført, nogle meget luftige hensigtserklæringer. Hvad betyder det? Vi har ikke hørt meget fra kompromispartierne om, hvad det dækker, altså ånden i EF-institutionerne i forhold til det samarbejde, vi har nu. Betyder det, at der skal være åbenhed omkring Ministerrådsmøderne? Hvor meget dækker det? Hvor meget er der kommet ud af de rejser, som de berørte – og det er både Socialdemokratiet og udenrigsministeren – har foretaget i Europa? Det har vi hørt utrolig lidt til. Hvad med selve aftalen? Vil den være juridisk bindende? Er den langtidsholdbar, eller vil den kun gælde til næste folketingsvalg? Det var dog nogle af de svar, vi havde ventet at få i dag, men det har der intet været om overhovedet.

Hr. Gade beklager sig over, at Fremskridtspartiet siger, at SF botaniserer i Traktaten. Jamen det er jo præcis det, der er sket, og SF vil åbenbart gerne forblive i EF; det var i hvert fald, hvad jeg fik ud af hr. Gades ordførertale, og jeg tror også, at det er SF's mening. Men

hvad nu, hvis – det er nok ikke særlig sandsynligt – man kommer hjem med uforrettet sag fra den store rundrejse i Europa og det nationale kompromis ikke går igennem? Hvad forventer SF så? At vi bliver smidt ud af EF? Hvad forventer SF egentlig? SF er jo hovedarkitekten bag det nationale kompromis, så det må SF da have en mening om.

Så synes jeg også, det er pudsigt, når SF omtaler Fremskridtspartiets synspunkter som nogle traditionelle synspunkter. Man brugte oven i købet udtrykket »et nationalt synspunkt«. Det er jo det, vi plejer at høre fra SF, men er det ikke ved at være moderne at være national? Altså det hedder dog det nationale kompromis. Det er nye ord i SF's mund. Men man klandrer altså Fremskridtspartiet for at have et nationalt synspunkt. Jeg har svært ved at få enderne til at passe sammen, for jeg vil gerne minde SF om, at det, man har døbt kompromiset, er det nationale kompromis. Jamen er der noget galt i at være national? Nu betragter Fremskridtspartiet det jo som et politisk kompromis, som et flertal af partierne herinde er blevet enige om, og som man nu forsøger at få igennem over for vælgerbefolkningen.

Så vil jeg gerne vende tilbage til Samhørighedsfonden, for det var i den forbindelse, hr. Gade omtalte Fremskridtspartiets synspunkt som et traditionelt synspunkt, et nationalt synspunkt. Men sandheden er jo, at man nu skal ud og købe sig goodwill i de andre lande for at få de andre lande med på Danmarks synspunkter. Det er de hårdt plagede danske skatteborgere, dette går ud over. Jeg anerkender, at SF har den holdning, at SF gerne vil fordele velfærden rundt omkring i Europa, for jeg ved, det er SF's synspunkt. Men jeg kan undre mig utrolig meget over, at det også er Venstres og De Konservatives synspunkt, at vores midler her i det såkaldt rigige Nord skal fordeles i de sydlige, såkaldt fattige lande.

Jeg kan godt undre mig over, at Venstre og De Konservative åbent erkender, at det mener de også med Samhørighedsfonden. Man skal altså endnu en gang stramme skatteskruen hos danskerne for at fordele vores velfærd til andre dele af Europa. Det er ikke det, der er meningen med vores fællesskab, og det har det aldrig nogen sinde været. Det er en væsentlig årsag til, at Fremskridtspartiet stadig væk ikke kan gå ud og anbefale, at vi siger ja.

[Pia Kjærsgaard]

Der er stadig utrolig mange ubesvarede spørgsmål. Jeg spurgte meget, meget tidligt: Har man bag lukkede døre, har man i porten aftalt, hvornår vi skal have en ny folkeafstemning? Undrede det dog ikke Socialistisk Folkeparti i det mindste, at premierministeren i Storbritannien til de undrende danske politikere – i hvert fald mig – og til den undrende danske befolkning kunne sige: Jamen I skal have en folkeafstemning i maj. Skal vi det? For så kan vi jo lige så godt begynde at forberede os på det. Er det også noget, der er aftalt blandt de syv politiske partier bag det nationale kompromis, eller ved SF ikke noget om det? Nu nævner jeg SF, fordi jeg har indtryk af, at SF er blevet ført noget bag lyset. Eller har SF været med til at aftale dette bag de lukkede døre?

Det sidste, jeg vil spørge statsministeren om, er noget, som jeg absolut ikke har fået noget svar på: Jeg fik en pressemeddelelse fra statsministeren søndag. Jeg undrede mig over, at Fremskridtspartiet ikke bliver holdt behørigt orienteret om, hvad der foregår på udenrigsministerens rundrejse i Europa. Ville det dog ikke være rimeligt, at man løbende underrettede det parti, som ikke står bag det nationale kompromis, men som dog først og fremmest er en del af regeringens parlamentariske grundlag, som stadig væk står som parti i Folketinget, og som altså prøver at fastholde og repræsentere det nej, som vi fik den 2. juni?

Er det dog ikke urimeligt, at man, stadig væk bag de lukkede døre, orienterer syv af Folketingets partier? Er det dog ikke urimeligt, at man – som Fremskridtspartiet nu vil gøre fremover – må se sig nødsaget til at kalde statsministeren og udenrigsministeren til møder i Markedsudvalget? Jeg synes, det er en udmærket idé at få orientering i Markedsudvalget – bestemt. Men der eksisterer jo et udvalg ved siden af, hvor man indtil videre har givet partierne en orientering om, hvordan Danmark stod, og hvad der skete. Disse spørgsmål synes jeg ærlig talt jeg mangler et fyldestgørende svar på fra statsministeren.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Må jeg først sige et par ord om det sidste, fru Pia Kjærsgaard nævnte. Fremskridtspartiet skal naturligvis på helt ordinær vis holdes fuldt orienteret om, hvad vi erfarer under de

forhandlinger, som føres med vore 11 partnere. Det er også hidtil sket gennem de redegørelser, som er givet i Folketingets Markedsudvalg, og det er det rette parlamentariske forum. Det vil fortsat ske.

Så er det i øvrigt forløbet på den måde, at Fremskridtspartiet har deltaget i de drøftelser mellem partiledelserne, der har fundet sted under min ledelse i Statsministeriet, indtil det øjeblik, hvor der måtte træffes en afgørelse. Den kom til at bestå i, at syv partier samlede sig om det, der blev det officielle danske oplæg til forhandlingerne med vore partnere. Vi er så i samme situation, som vi kender så godt i Folketinget, en situation, hvor vi har en meget fast og langvarig parlamentarisk tradition. Den går ud på, at den kreds af partier, som har indgået et sådant forlig, også er sammen om at følge det op og søge det gennemført. Ganske på samme måde, som når vi indgår et forsvarsforlig, er der også her tale om, at kredsen af partier bag forliget har en opfølgingsgruppe, som fortsætter indsatsen.

Det er jo således, at Fremskridtspartiet heller ikke deltager i forsvarsforliget – ja, det er bare en kendsgerning, og på samme måde her: når man har de interne drøftelser i den kreds af partier, som ønsker at bære det fælles ansvar for den politik, som er formuleret, og bære ansvaret for at søge den gennemført, synes jeg, det er ganske naturligt og i overensstemmelse med vore bedste parlamentariske traditioner, at det så er de syv, som mødes.

Men det skal ikke føre til den misforståelse, at partier, der står udenfor, på nogen måde nægtes indsigt i, hvad der sker. Derfor er det naturligvis vigtigt, at udenrigsministeren fortsat orienterer, og det er han selvfølgelig indstillet på; det vil han gøre i den kommende tid. Udenrigsministeren har endnu ikke været hele raden rundt hos de 11 partnere, men så snart det er sket, får Markedsudvalget ny information. Og så synes jeg, det går rigtigt til.

Så vil jeg i øvrigt sige, at jeg synes, at for hver gang fru Pia Kjærsgaard har taget ordet under denne udmærkede debat, er det blevet illustreret, at debatten er rejst på et forkert tidspunkt. Fru Pia Kjærsgaard har stillet bogstavelig talt 117 spørgsmål i dag, men på et tidspunkt, hvor de umuligt kan besvares. Og det har jo sin forklaring i, at vi er midt i et forhandlingsforløb, og derfor kan vi umuligt

[Statsministeren]

besvare spørgsmålet om, hvordan det hele forholder sig, når forhandlingerne er afsluttet og det danske oplæg er bragt på plads.

På den anden side, jeg deltager gerne i glæden over, at Folketinget i dag får lejlighed til at stemme om dagsordenerne og dermed lejlighed til at bekræfte, at der er bred tilslutning i selve vort parlament til det oplæg, partiledelserne forinden har udarbejdet. Det er en glæde at få fastslået det ved slutningen af debatten i dag.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Efter fru Pia Kjærsgaards sidste indlæg fik jeg næsten det indtryk, at forespørgslen var stillet til SF, for det var jo fyldt med en række nye spørgsmål, først og fremmest til SF.

Mange af spørgsmålene er lette at besvare i den forstand, at de spørgsmål, som fru Pia Kjærsgaard rejser, er der jo svar på i det nationale kompromis, så dem kan man sådan set læse sig til. Når fru Pia Kjærsgaard benytter sin afslutningsreplik til at fremstille det, som om de er ubesvarede, er det jo bare et almindeligt fif for at få det til at se ud, som om der er utrolig mange uafklarede ting i det nationale kompromis. Det er der ikke.

Lad mig tage det med de nordiske lande. Der står i det nationale kompromis om forhandlingerne og om udvidelsen, at det er et dansk synspunkt, at de nordiske lande kan opnå aftaler om medlemskab, som viser det fornødne hensyn til deres særlige forudsætninger, altså særligt hensyn til, hvad man måtte ønske i de øvrige nordiske lande. Danmark skal have en aftale med EF om, hvor vi står uden for unionsforpligtelserne i Maastrichtaftalen.

Så har fru Pia Kjærsgaard spurgt om åbne Ministerrådsmøder. Jamen fru Pia Kjærsgaard burde da vide, at den diskussion er i fuld gang. Udenrigsministeren drøfter da på møder med de andre udenrigsministre, om vi kan få åbne Ministerrådsmøder. Danmark har da en politik. Vi er i gang med det. Vi ved, det er svært, og det ville fru Pia Kjærsgaard også vide, hvis hun ellers orienterede sig om, hvad der sker i Markedsudvalget.

Så siger fru Pia Kjærsgaard: Er der noget forkert i at have et nationalt synspunkt og udgangspunkt? Nej, selvfølgelig ikke. Det ligger der jo i det nationale kompromis. Men så skal

jeg til ære for Fremskridtspartiet tilføje, at vi selvfølgelig også mener, at man skal være solidariske, at man skal tænke globalt, tænke på ulande, tænke på miljø og ikke kun tænke snævert nationalistisk.

Til sidst spørger fru Pia Kjærsgaard: Hvis det bliver et nej fra de andre lande til det danske udspil, hvad så? Jamen det står jo stjerneklart: Så skriver Danmark ikke under på aftalen. Det ligger stjerneklart i aftalen, og jeg forstår ikke, at fru Pia Kjærsgaard stiller et spørgsmål, som hun godt kender svaret på.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Nu har der været en sådan lidt dårlig stemning mellem SF og Fremskridtspartiet under debatten i dag, så jeg vil da gerne til sidst give fru Pia Kjærsgaard ret i én ting. Det er, når hun siger, at det er lidt mærkværdigt, at Fremskridtspartiet, som jo er regeringens parlamentariske grundlag, ikke står bag dette nationale kompromis. Det synes jeg bestemt også er et problem. Men der er nok flere årsager til problemet. Én årsag kunne være, at regeringen accepterer, at dets parlamentariske grundlag på alle væsentlige områder er imod regeringen. Men en af årsagerne ligger vel ret beset også hos Fremskridtspartiet selv. Jeg mener: Fremskridtspartiet råber jo selv i tide og utide op om, at det er regeringens parlamentariske grundlag, og alligevel er Fremskridtspartiet imod regeringen.

Ærlig talt: Kunne det ikke være en idé, om fru Pia Kjærsgaard begyndte at tage nogle konsekvenser af den holdning, som hun meget ofte giver udtryk for. Jeg synes, det er et problem. Men fru Pia Kjærsgaard: Tag da konsekvensen af det.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg har bestemt ikke sagt noget om – det misforstår hr. Holger K. Nielsen – at vi som parlamentarisk grundlag for regeringen også skulle stå bag det nationale kompromis. Afgjort ikke.

Det, som jeg har undret mig meget over, og som jeg egentlig også synes at andre partier burde gøre, er, at Fremskridtspartiet er lukket ude fra en orientering, ikke fra forhandlinger;

[Pia Kjærsgaard]

for jeg kan overhovedet ikke købe det af statsministeren, som blev fremlagt, med et forsvarsforlig og andre forlig, der bliver indgået. Det er ikke et forlig, der bliver indgået, det er en orientering om udenrigsministerens rundrejse i Europa. Det var det, jeg ankede over. Og det synes jeg fortsat at jeg har meget god grund til.

Men der er ikke andet at gøre, end at så må vi have proceduren forfra i Markedsudvalget. Det beklager vi, men det må vi have. Og jeg giver da statsministeren ret i, at det rigtige forum er Markedsudvalget. Selvfølgelig er det det.

Så er der blevet sagt, at det er på et forkert tidspunkt, man afholder denne forespørgselsdebat. Mon ikke det i det hele taget har været det forkerte tidspunkt, man indgik dette såkaldte nationale kompromis på, for der er så utrolig mange forhold, der ikke er afklaret endnu. De partier, som står bag, de, der var foregangsmænd for det nationale kompromis, især Socialistisk Folkeparti, ved jo knap nok, hvad det indebærer.

Så blev der sagt, at man ikke kunne stille forespørgslen til SF. Nej, det kan man ikke, i hvert fald ikke forfatningsmæssigt, men det havde måske været det rigtige. Nu stiller man den altså til statsministeren og udenrigsministeren. Det er stadig væk ikke hr. Holger K. Nielsen og hr. Gade; det kunne det såmænd godt have været.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det er nu lige skrap nok, at fru Pia Kjærsgaard skal stå og beskyldte mig for ikke at orientere om, hvad der foregår på den rundrejse, jeg er i gang med, og det er lige skrap nok at høre, at fru Pia Kjærsgaard siger, at så må man jo starte en procedure i Markedsudvalget.

Der er blevet orienteret i Markedsudvalget på fuld normal vis, og oven i de sædvanlige møder har vi holdt fortrolige møder i Markedsudvalget. Markedsudvalget er løbende blevet holdt orienteret. I morgen kommer jeg også i Markedsudvalget. De dage, hvor jeg ikke kommer i Markedsudvalget, det er dem, hvor jeg rækker Europa rundt for at snakke om disse her ting. Det kunne jeg også have gjort i dag, hvis ikke jeg skulle sidde her og høre fru Pia Kjærsgaard snakke om alle de spørgsmål jeg først kan besvare, når jeg har været turen rundt hos de andre. Det er altså blevet forsin-

ket en dag, fordi fru Pia Kjærsgaard ikke kunne vente, til rundreisen var forbi.

Men jeg synes, det er for groft at påstå, at der ikke sker orienteringer i Markedsudvalget. Jeg kan anbefale fru Pia Kjærsgaard at spørge de medlemmer af Fremskridtspartiets folketingsgruppe, som viser sig i Markedsudvalget, om det ikke er rigtigt, hvad jeg siger.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg har aldeles ikke draget i tvivl, at det er rigtigt, at udenrigsministeren orienterer i Markedsudvalget, men udenrigsministeren og statsministeren ved jo udmærket godt, at der allerede blev givet en orientering i mandags i Statsministeriet, og det er det, jeg taler om. Det er det, jeg synes det er for galt at man holder Fremskridtspartiet udenfor. Jeg synes bestemt, at det rigtige forum er Markedsudvalget. Det synes jeg helt afgjort. Men der bliver altså holdt ved siden af-orienteringer, hvor man holder et enkelt parti ude, og det synes jeg ganske enkelt ikke er rigtigt. Det er det, jeg har beklaget mig over, og jeg har fået en forklaring fra statsministeren, som jeg desværre ikke rigtig kan bruge.

Men o.k., vi er i hvert fald enige om, at der blev holdt et orienterende møde i Statsministeriet i mandags, hvor Fremskridtspartiet ikke blev indkaldt og ikke blev orienteret, så der har åbenbart været et eller andet at orientere om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 13 af Ivar Nørgaard (S), Grove (KF), Charlotte Antonsen (V), Gade (SF), Addi Andersen (CD), Niels Helveg Petersen (RV) og Kofod-Svendsen (KRF) (se foran) vedtoges med 107 stemmer (S, KF, V, SF, CD, RV og KRF) mod 8 (FP).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 12 af Pia Kjærsgaard (FP) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Meddelelser fra formanden:**Anden næstformand (Ivar Hansen):**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Fra medlem af Folketinget Arne Melchior (CD), der har orlov, har jeg modtaget meddelelse om, at han fra og med den 20. november 1992 atter kan give møde i Tinget.

Stedfortræderens, Charlotte Enevoldsens, hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Formanden for Retsudvalget har meddelt mig, at udvalget i henhold til forretningsordenens § 12, stk. 4, har optaget lovforslag om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. (Lovforslag nr. L 41) til fornyet udvalgsbehandling.

Efter medlem af Folketinget Arne Jensens død er medlem af Folketinget Pia Gjellerup i hans sted af den pågældende valggruppe udpeget til nyt medlem af det rådgivende repræsentantskab for Færøernes Realkreditinstitut for resten af indeværende valgperiode.

Fru Pia Gjellerup er herefter valgt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Finansudvalget (11/11 92):

Nyt medl.: Pia Gjellerup (S) i stedet for Arne Jensen (S).

Forsvarsudvalget (11/11 92):

Nyt medl.: Pia Gjellerup (S) i stedet for Arne Jensen (S).

Kirkeudvalget (11/11 92):

Nyt medl.: Pia Gjellerup (S) i stedet for Arne Jensen (S).

Landbrugs- og Fiskeriudvalget (11/11 92):

Nyt medl.: Pia Gjellerup (S) i stedet for Arne Jensen (S).

Kulturudvalget (18/11 92):

Udtræder: Jytte Andersen (S)

Ny stedf.: Poul Erik Dyrland (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 20. november 1992, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 15.29